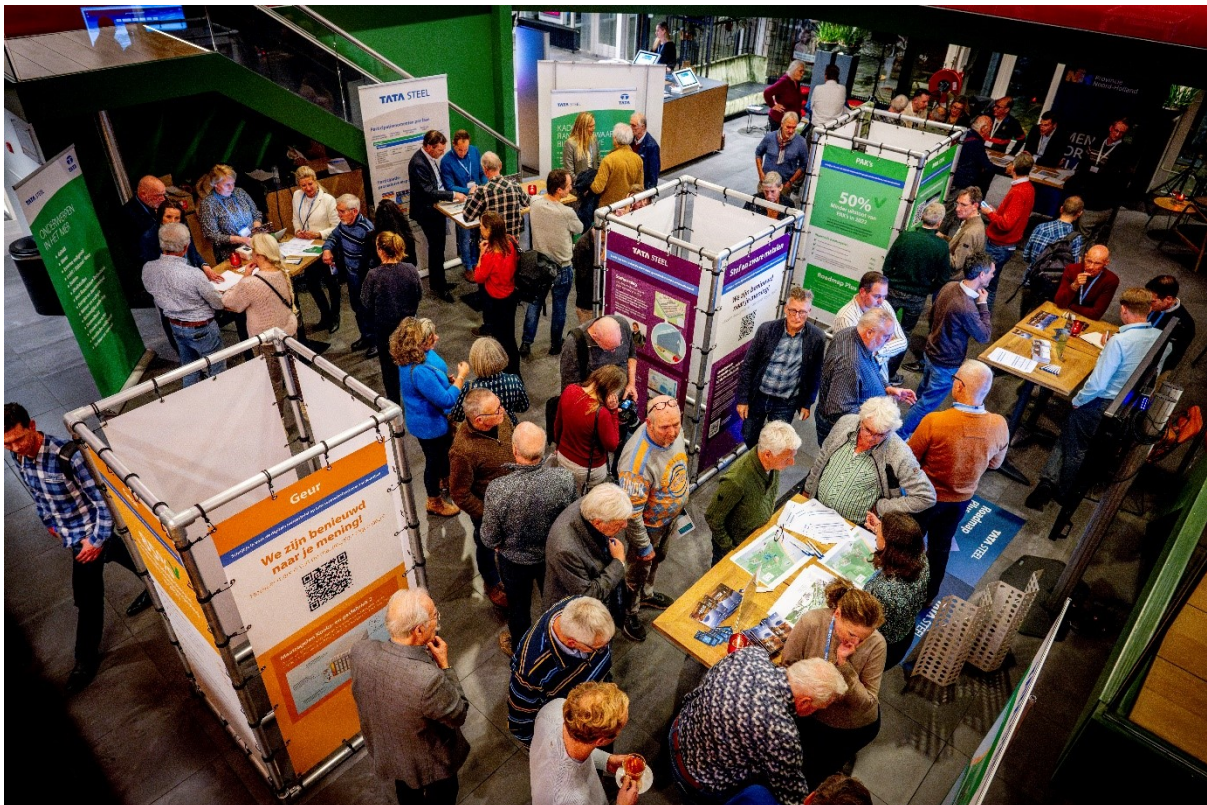

Participatieverslag Heracless-Groen Staal

Betreft verslag van participatie Heracless-Groen Staal van 21 maart tot en met december 2023

Verslag 1: 20 juli 2023 (Participatiefase 1, maart – juli 2023)

Verslag 2: 24 januari 2024 (Participatiefase 1 + 2, maart – december 2023)

Tata Steel IJmuiden

24 januari 2024

Inhoud

Samenvatting participatieverslag	3
1. Inleiding.....	5
2. Participatieactiviteiten	6
2.1. Participatiereacties	6
2.2. Participatiebijeenkomsten	7
2.3. Overige bijeenkomsten	9
2.4. Gesprekken over participatiereacties	11
2.5. Thema's en focusgesprekken	11
2.6. Reguliere Stakeholdergesprekken	12
2.7. Signalen & rechtszaken buiten de participatie	12
2.8. Publicaties op website en via (sociale) media	14
3. Bestaande situatie / Roadmap Plus	16
4. Focusgesprekken over thema's	18
4.1. Techniek	18
4.2. Participatie	21
4.3. Gezondheid en leefomgeving	24
5. Eerste effecten participatie.....	29
5.1. Het Voornemen.....	29
5.2. Notitie Reikwijdte en detailniveau.....	29
5.3. Participatie tot op heden en vervolg	31
Bijlage 1 Verslagen focusgesprekken	
1.1.a Focusgesprek Techniek 10 juli 2023	
1.1.b Focusgesprek Techniek 13 december 2023	
1.2.a Focusgesprek Participatie 11 juli 2023	
1.2.b Focusgesprek Participatie 12 december 2023	
1.3.a Focusgesprek Gezondheid 17 juli 2023	
1.3.b Focusgesprek Gezondheid 11 december 2023	
Bijlage 2 Overzicht van participatiereactie en antwoorden	

Samenvatting participatieverslag

Dit participatieverslag gaat over de participatie zoals die voor het project Heracless-Groen Staal tot nu toe heeft plaatsgevonden. In juli 2023 is een eerste versie van het participatieverslag op onze [website](#) gepubliceerd. Dat verslag richtte zich op de periode vanaf maart 2023 tot en met de publicatie van de antwoorden op de participatiereacties in juli 2023. Na de publicatie van de aangepaste plannen heeft er opnieuw participatie plaatsgevonden. Dit verslag combineert de participatieactiviteiten en -resultaten van deze twee participatiefasen. In beide fasen hebben belanghebbenden de gelegenheid gehad om hun mening te geven over de plannen.

Tijdslijn

Op 22 maart 2023 heeft de provincie Noord-Holland groen licht gegeven om te starten met de formele procedures en toen zijn ook de stukken gepubliceerd waarop iedereen tot 3 mei 2023 kon reageren. Deze fase werd afgesloten met de publicatie van de antwoorden in juli 2023. De reacties die gedurende deze periode zijn ingebracht en voortschrijdende inzichten hebben geleid tot aanpassingen in het voorgenomen project Heracless-Groen Staal.

Op 7 november 2023 heeft de provincie Noord-Holland een nieuw besluit genomen over de procedure die toegepast wordt voor het beoordelen en, indien akkoord het formeel mogelijk maken van de aangepaste plannen. Besloten is om de projectbesluitprocedure toe te passen. Daarbij is een gewijzigde Notitie Voornemen gepubliceerd samen met een door Tata Steel aangevulde Participatieplan. Met dit besluit gingen we een tweede fase van het participatieproces in, waarbij iedereen wederom werd uitgenodigd om te reageren op de aangepaste plannen. Deze fase liep van 8 november tot en met 8 december 2023. Met de publicatie van de antwoorden op de participatiereacties en dit participatieverslag ronden we de tweede fase van de participatie af.

Participatie

We hebben in totaal vijf participatiebijeenkomsten in de woonkernen rondom Tata Steel IJmuiden georganiseerd. Daarnaast zijn er nog andere bijeenkomsten geweest en is er online en digitaal aandacht besteed aan het project en de mogelijkheid om te participeren. Tijdens de bijeenkomsten en via de e-mail zijn veel participatiereacties binnengekomen. Opgesplitst naar onderwerp zijn dat in totaal 359 participatie items geworden.

Naar aanleiding van de participatiereacties hebben er verdiepende gesprekken plaatsgevonden met diverse indieners van die reacties. Dat heeft ervoor gezorgd dat we die reacties beter begrijpen en ook beter kunnen beantwoorden. Uit de participatiereacties blijkt dat drie thema's vaak voorkomen, namelijk: Gezondheid, Techniek en Participatie. Op ieder van die thema's hebben zowel in de eerste als in de tweede participatiefase twee focusgesprekken plaatsgevonden. Daarvoor hebben we een evenwichtige groep belanghebbenden uitgenodigd. In totaal hebben er dus zes focusgesprekken plaatsgevonden. Deze gesprekken hebben mede bijgedragen aan een zorgvuldige beantwoording van alle participatiereacties.

Het overzicht met alle participatiereacties en onze antwoorden daarop is te vinden op onze website. We hebben met de provincie Noord-Holland contact gehad over de werkwijze rondom de behandeling van de participatiereacties. Zij hebben antwoorden aangeleverd op vragen die via ons aan hen gesteld zijn en dat hebben we ook andersom gedaan. Die antwoorden zijn integraal terug te vinden in zowel het overzicht van de participatiereacties die door ons als ook door de provincie Noord-Holland zijn ontvangen.

Zoals eerder beschreven hebben de reacties uit de eerste participatiefase invloed gehad op onze plannen, de uitvoering daarvan en de wijze van participeren. Het meest zichtbaar is dat we de participatie na de eerste fase direct hebben uitgebreid. We hebben gesprekken gehad met belanghebbenden op, voor ons beiden, belangrijke thema's. Verder is ook de ruimte voor participatie uitgebreid, zo is er uitgebreid aandacht besteed aan de techniek in het project en heeft de participatie op het gebied van gezondheid erin geresulteerd dat wij meer aandacht hebben besteed aan de gezondheidsaspecten en dat ook zullen blijven doen.

Figuur 1 Bovenaanzicht Tata Steel IJmuiden van aangepast plan

Aangepaste Groen Staal-plan

De effecten van onder andere participatie komen concreet tot uiting in de actualisatie van de Groen Staal plannen zoals we die op 3 november 2023 in het kader van de maatwerkafspraken hebben gepresenteerd aan het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). We hebben onze [brief](#) van 29 november 2023 naar het ministerie van EZK en het ministerie van IenW ter begeleiding van en toelichting op het ingediende Groen Staal-Plan op onze website gepubliceerd. Daarmee gaan we ook meer concreet in op de voorgestelde aanvullende maatregelen gericht op het verbeteren van het milieu en de kwaliteit van de leefomgeving in de regio IJmond. De vraag naar het eerder sluiten van KGF2 komt hierin ook aan bod.

Daarmee hebben we niet alleen onze ambitie op het gebied van schoon en gezondheid meer concreet gemaakt, maar gaan we ook in op de participatiereacties die vragen om meer transparantie ten aanzien van concrete gegevens en maatregelen om de uitstoot te verminderen. Deze brief is ook besproken tijdens het focusgesprek over het thema gezondheid

In dit participatieverslag kunt u lezen hoe we het Groen Staal-plan hebben aangepast en hoe we de participatiereacties daarop verwerken in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) die we indienen in de voorbereiding op het opstellen van het Milieueffectrapport (MER).

Het gevolg van de verdieping van de participatie en het opnieuw overwegen van de te selecteren technieken is wel dat de NRD door Tata Steel later ingediend zal worden dan eerder werd voorzien. Een zorgvuldige afweging in overleg met belanghebbenden vinden we echter heel belangrijk. De beoogde einddatum van het project, namelijk het in gebruik nemen van de nieuwe installaties en het uit bedrijf nemen van enkele bestaande installaties voor 2030, blijft ongewijzigd. We verwachten de NRD in januari 2024 in te dienen. In het aangevulde participatieplan staat beschreven hoe de participatie er vanaf dit moment precies uit zal komen te zien. In het aangevulde participatieplan is ook een geactualiseerde planning opgenomen.

1. Inleiding

In dit document doet Tata Steel IJmuiden verslag van de participatie zoals die voor het project Heracless-Groen Staal van maart tot en met december 2023 heeft plaatsgevonden. Op 22 maart 2023 heeft de provincie Noord-Holland het besluit van Gedeputeerde Staten waarmee ze groen licht gaven voor de start van de procedure [gepubliceerd](#). Bij dat besluit zijn onder andere ook de Notitie Voornemen en het Participatieplan gepubliceerd. Deze publicatie was het startpunt voor de participatie.

Na de participatie op bovengenoemde documenten heeft Tata Steel in de zomer van 2023 haar plannen aangepast en Gedeputeerde Staten van de provincie verzocht een nieuw besluit te nemen over toepassing van de projectbesluitprocedure. De provincie heeft positief gereageerd op dit verzoek en op 8 november 2023 het nieuwe besluit en onderstaande bijbehorende aangepaste documenten gepubliceerd:

1. [Kennisgeving Gewijzigd Voornemen en Voorstel Participatie.](#)
2. [Gewijzigde Notitie Voornemen Heracless–Groen Staal.](#)
3. [Aangevulde Participatieplan Heracless-Groen Staal.](#)
4. [Werkwijze participatie projectbesluit Heracless-Groen Staal.](#)

Op de gepubliceerde documenten kon tot 8 december 2023 worden gereageerd. In de Notitie Voornemen is het project Heracless-Groen Staal beschreven, zoals Tata Steel dat van plan is uit te voeren. In het aangevulde Participatieplan is beschreven hoe Tata Steel van plan is om belanghebbenden bij het project te betrekken en daarmee invulling te geven aan de participatie. Daarbij zijn evaluatiecriteria geformuleerd om de participatiedoelen uit het Participatieplan te evalueren. De groep belanghebbenden zoals die in dit participatieproces worden bedoeld, is niet beperkt tot de juridische definitie.

Dit participatieverslag heeft betrekking op zowel de eerste participatiefase op basis van de publicatie op 22 maart als op de tweede participatiefase op basis van de publicatie op 8 november 2023. We geven in dit verslag niet alleen een weergave van de activiteiten en de reacties, maar gaan ook in op de meest besproken thema's en hoe er opvolging is gegeven aan de participatiereacties.

In dit verslag gaan we in hoofdstuk 2 in op alle participatie-activiteiten die plaats hebben gevonden. In hoofdstuk 3 staan we kort stil bij de bestaande situatie. In hoofdstuk 4 geven we per thema de hoofdlijnen aan van de participatiereacties en de antwoorden daarop van Tata Steel. In hoofdstuk 5 laten we zien welk effect de participatie heeft gehad op het verdere verloop van het participatietraject en het voorgenomen project Heracless-Groen Staal. Het overzicht van alle participatiereacties en de beantwoording daarvan treft u op de [pagina Participatie Groen Staal](#) op de website van Tata Steel.

De participatie en dit verslag daarover heeft in eerste instantie betrekking op het project Heracless-Groen Staal. Zeker in de ogen van belanghebbenden is er een grote samenhang met de bestaande situatie en andere ontwikkelingen bij Tata Steel. Om die reden wordt in dit verslag ook met regelmaat breder gekeken dan alleen het project Heracless-Groen Staal.

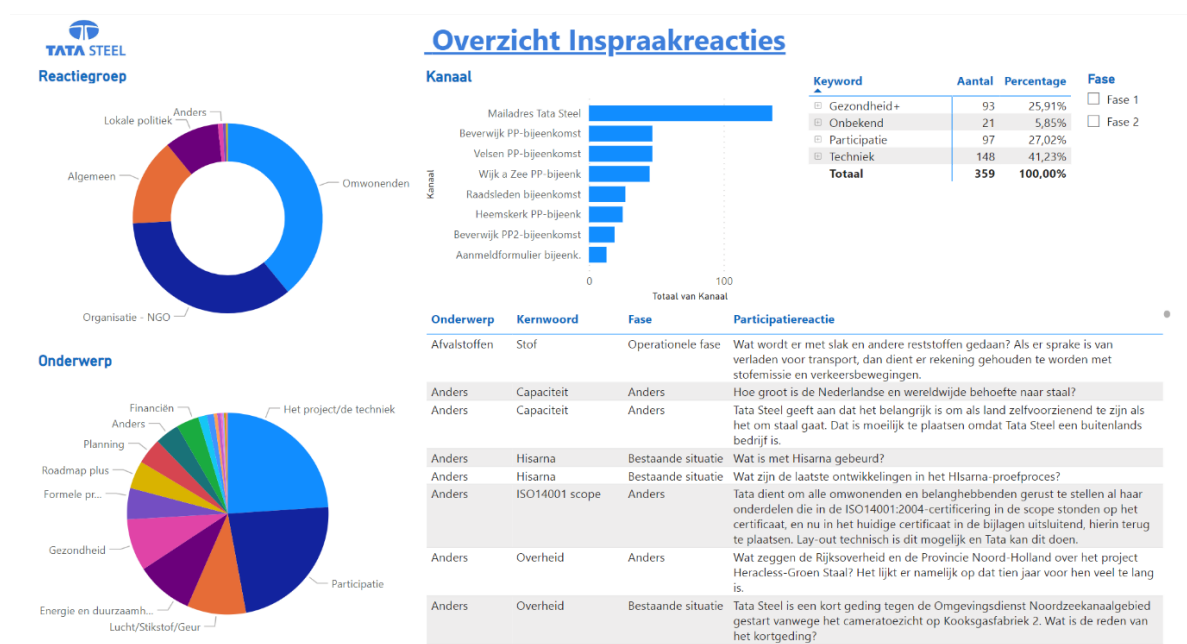
2. Participatieactiviteiten

Sinds het begin van het participatietraject in maart 2023 zijn meerdere participatie-activiteiten ondernomen. In dit hoofdstuk geven we een beschrijving van alle participatie-activiteiten en resultaten tot en met december 2023, variërend van digitale en fysieke bijeenkomsten tot communicatiemomenten en alle andere interacties in het kader van participatie voor Heracless-Groen Staal.

Tata Steel hecht veel waarde aan de participatie en de reactie van belanghebbenden. Dat blijkt ook uit de persoonlijke betrokkenheid van Jeroen Klumper. Hij is als Director Sustainable Transition verantwoordelijk voor het Groen Staal-plan en is intensief betrokken geweest bij de participatie en heeft actief deelgenomen aan het overgrote deel van alle participatieactiviteiten.

2.1. Participatiereacties

Alle ontvangen participatiereacties zijn opgenomen in een overzicht. Als een reactie over meerdere onderwerpen gaat, zijn die reacties afzonderlijk opgenomen. Zo zijn er 359 participatie items ontstaan die ieder voorzien zijn van een onderwerp, kernwoord en de projectfase waarop ze betrekking hebben. De participatiereacties zijn direct van een nummer voorzien en geanonimiseerd in het overzicht opgenomen. Dat wil zeggen dat bij de beantwoording van de reacties niet zichtbaar was van wie die reactie afkomstig is. Voor het kunnen reageren naar mensen en organisaties is er een vertrouwelijk bestand bijgehouden die een koppeling legt tussen de nummering en de afzender van de participatiereactie. In de daarvoor bestemde reactieformulieren hebben we de deelnemers van de participatie verwezen naar ons privacyreglement dat in overeenstemming is met de Algemene Verordening gegevensbescherming. Figuur 2 geeft ter illustratie een beeld van de wijze waarop de participatiereacties zijn verwerkt.

Figuur 2 Data participatiereacties

In figuur 2 is te zien via welk kanaal de reacties zijn binnengekomen. Via de e-mail zijn 136 participatie items ontvangen en de participatiebijeenkomsten hebben samen 210 items opgeleverd. 13 reacties zijn binnengekomen via het aanmeldingsformulier voor de bijeenkomsten.

Er is bijgehouden van welke groep belanghebbenden de reacties zijn ontvangen. De meeste reactie items (139) komen van omwonenden, gevolgd door organisaties (NGO's) en lokale politiek. Niet van elke reactie is de afzender of inspreker bekend. Dit betreft met name de mensen die tijdens de bijeenkomsten hebben gereageerd, zonder dat hun naam bekend is. Die reacties staan in het overzicht weergegeven onder de noemer algemeen.

Als we de 139 participatie items van omwonenden nader bekijken, dan valt op dat die voor het grootste deel afkomstig zijn van de bijeenkomsten in Wijk aan Zee en Velsen-Noord, respectievelijk 44 en 42. In de onderwerpen valt op dat naast het project de participatie, de Roadmap plus (bestaande situatie) en Lucht/Stikstof/Geur sterk vertegenwoordigd zijn. Dat laatste onderwerp staat vaak in relatie tot gezondheid.

De organisaties (NGO's) hebben hun 125 reacties voornamelijk schriftelijk via het e-mailadres omgevingsnieuws@tatasteelurope.com gegeven. Bij hen komen de thema's gezondheid, het project/de techniek en participatie het meeste voor.

De 33 reacties van de lokale politiek zijn ontvangen tijdens de bijeenkomst voor raadsleden op 3 april 2023. De meeste van deze reacties gaan over participatie, energie en duurzaamheid, financiën en planning.

2.2. Participatiebijeenkomsten

Tijdens de periode waarin belanghebbenden konden reageren, hebben wij bijeenkomsten in woonkernen rondom het bedrijf georganiseerd. Voorafgaand aan beide participatierondes heeft een gesprek plaatsgevonden met de colleges van burgemeester en wethouders van de drie omliggende gemeenten. Op 3 april en 6 december 2023 is er een bijeenkomst geweest voor alle raadsleden van de betreffende gemeenten. Vervolgens hebben we in de omliggende woonkernen onderstaande bijeenkomsten georganiseerd:

- 11 april 2023 in Beverwijk
- 12 april 2023 in Heemskerk
- 13 april 2023 in Wijk aan Zee
- 17 april 2023 in Velsen
- 28 november 2023 in Beverwijk

De participatiebijeenkomsten zijn aangekondigd, via persoonlijke uitnodigingen, flyers in Wijk aan Zee, publicaties in de lokale en regionale kranten, op de website van Tata Steel en via sociale media. Bij die aankondigingen zijn belanghebbenden uitgenodigd om zich aan te melden voor de bijeenkomsten.

Bij het online aanmelden en tijdens de bijeenkomsten had men de gelegenheid vragen te stellen ter beantwoording tijdens de bijeenkomst. Die vragen zijn verzameld en opgenomen in het overzicht van de participatiereacties. Bij de aanmelding is gevraagd om contactgegevens en of men op de hoogte gehouden wilde worden van de ontwikkelingen in het project. Personen die aangegeven hebben daar prijs op te stellen, hebben een bericht gekregen toen het overzicht van de

participatiereacties is gepubliceerd en worden ook telkens op de hoogte gehouden van vervolgstappen.

Ook personen die zich niet online hadden aangemeld, waren welkom op de bijeenkomsten. Op alle avonden hebben mensen aan de participatiebijeenkomst deelgenomen die zich vooraf niet hadden aangemeld. Bij binnenkomst is aan hen naar de contactgegevens gevraagd. Net als bij de online aanmelding zijn die gegevens bedoeld om de betrokkenen desgewenst op de hoogte te kunnen houden en om de participatiereacties beter te kunnen interpreteren. Als mensen die contactgegevens niet wilden geven, was dat geen belemmering om toegang te krijgen tot de bijeenkomst. In totaal waren er ongeveer 380 deelnemers aan de participatiebijeenkomsten.

De participatiebijeenkomsten duurden ongeveer anderhalf uur en werden begeleid door een onafhankelijk voorzitter. Tijdens het plenaire deel gaf Jeroen Klumper, directeur duurzame transitie namens Tata Steel een toelichting op het voorgenomen project en de participatie. In een vraaggesprek tussen Jeroen en de voorzitter werd ook aandacht besteed aan de vragen die mensen bij de aanmelding hadden opgegeven en aan actuele ontwikkelingen, zoals de publicatie van het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV). Er was daarnaast ook gelegenheid voor vragen uit de zaal.

Tijdens de participatiebijeenkomsten was ook ruimte voor vragen over de bestaande situatie bij Tata Steel en oplossingen op korte en middellange termijn (die voortvloeien uit het Roadmap Plus-verbeterprogramma). Het is en was immers bekend dat veel omwonenden hier behoefte aan hebben. Het balanceren in de tijd en aandacht tussen het gesprek over de bestaande situatie, en de Groen Staal plannen bleek een lastig evenwicht. Dat evenwicht is de ene avond beter gevonden dan de andere avond en dat gaf een leerpunt voor toekomstige bijeenkomsten. De ervaringen uit de bijeenkomsten in april zijn gebruikt bij de organisatie van de bijeenkomst op 28 november 2023.

De vragen en opmerkingen die tijdens het plenaire deel naar voren zijn gekomen, zijn zoveel mogelijk genoteerd en opgenomen in het overzicht van de participatiereacties. Na het plenaire deel konden de deelnemers aan verschillende thematafels in gesprek met specialisten. Daarvoor waren de volgende vijf tafels ingericht:

- Het project/ de techniek
- Impact op de leefomgeving
- Participatie
- Bestaande situatie/ Roadmap Plus.
- Overheid

Aan de overheidstafel waren vertegenwoordigers van de provincie Noord-Holland en de Omgevingsdienst NZKG aanwezig. Zij hebben ook aantekeningen gemaakt van de vragen en reacties. De provincie Noord-Holland heeft ook reacties ontvangen die meer bestemd zijn voor Tata Steel en Tata Steel heeft ook reacties ontvangen die vooral bestemd zijn voor de provincie of de Omgevingsdienst. Over beantwoording van die reacties heeft contact plaatsgevonden tussen de provincie Noord-Holland en Tata Steel. De antwoorden die daarbij door Tata Steel zijn gegeven, zijn herkenbaar in het overzicht van de provincie opgenomen. Dat geldt andersom ook voor de antwoorden van de provincie Noord-Holland op de reacties die via Tata Steel aan hen gericht zijn. De provincie Noord-Holland [publiceerde](#) de antwoorden op de eerste participatieronde gelijktijdig met Tata Steel.

Aan de overige vier tafels hebben specialisten van Tata Steel gereageerd op vragen en zonodig een nadere toelichting geven. Ook hebben zij participatiereacties en suggesties van deelnemers aan de bijeenkomst opgenomen. De hiervoor bestemde reactieformulieren zijn later verwerkt in het overzicht van de participatiereacties.

De bijeenkomst in de tweede participatieronde op 28 november 2023 kende eenzelfde dynamiek. Tijdens deze bijeenkomst is een overzicht van de actuele ontwikkelingen gegeven. Er is ingegaan op de aanpassingen in het voorgenomen plan en er is aangegeven hoe eerdere participatiereacties zijn meegenomen en hoe deze verwerkt worden in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en daarmee in het Milieueffectrapport (MER). Tot slot is tijdens deze bijeenkomst ook een doorkijk gegeven op het vervolg van de participatie. De deelnemers aan deze bijeenkomst konden hun mening over de bijeenkomst via een digitaal evaluatieformulier kenbaar maken.

Omdat tijdens de eerste participatiefase vragen naar voren kwamen zoals, “Waar kunnen we op reageren en Wat is de participatieruimte?” Hebben we onderstaande vragen als handvat geformuleerd. Uiteraard zijn en blijven ook andere reacties welkom.

1. Wat vindt u van het aangepaste plan en de wijze waarop eerdere reacties daarin zijn verwerkt?
2. Wat wilt u terugzien in de NRD en het MER?
3. Hoe wilt u geïnformeerd en betrokken worden?

Deze vragen kunnen belanghebbenden helpen bij het geven van een gerichte participatiereactie over aspecten in die voor hen belangrijk zijn. Het is ook bedoeld om ons te helpen de participatiereacties beter te begrijpen en hierop beter te kunnen reageren.

2.3. Overige bijeenkomsten

Naast de participatiebijeenkomsten voor het project Heracless-Groen Staal zijn vertegenwoordigers van Tata Steel in de periode van maart tot en met december 2023 ook aanwezig geweest bij andere activiteiten en activiteiten die door derden zijn georganiseerd. Enkele voorbeelden van die activiteiten zijn:

- 2 maart De Balie – Een debat over de Koninklijke Hoogovens met lijsttrekkers voor de Provinciale Statenverkiezingen, experts en de CEO van Tata Steel Nederland, Hans van den Berg.
- 12 april Tv-programma Beau met o.a. Hans van den Berg, CEO van Tata Steel Nederland.
- 12 april bijeenkomst Dorpsraad Wijk aan Zee met o.a. gesprek tussen Marjan Minnesma van Stichting Urgenda en Jeroen Klumper van Tata Steel.
- 19 april 2023 onlinebijeenkomst van Tata Steel “In gesprek met Tata Steel” dat live werd uitgezonden. Tijdens deze [uitzending](#) gingen Jeroen Klumper, Directeur Duurzame Transitie en Laura Buil, Project Engineering Manager in gesprek met circa 80 omwonenden en andere geïnteresseerden over onder meer het Groen Staal plan
- 8 mei 2023 technische bijeenkomst Provinciale Staten, waar Jeroen Klumper een toelichting heeft gegeven over het Groen Staal plan
- 23 september 2023 Tata Steel festival. Tijdens dit Festival kon men onder meer te weten komen over de wereld van staal en een toelichting krijgen op de groen staal plannen

- 25 september 2023 informatieavond voor inwoners “Industrie en Gezondheid IJmond”, georganiseerd door de IJmondgemeenten, ministerie van IenW en provincie Noord-Holland. Hierbij werd door het ministerie onder andere toelichting gegeven over het onlangs gepubliceerde rapport van RIVM, de stand van zaken in het maatwerktraject met Tata Steel en de relatie met het Groen Staal plan. Er is daarbij door Tata Steel een korte reactie gegeven
- 8 oktober 2023 in gesprek met de heer T.V. Narendan, Managing director, van Tata Steel in het programma “Buitenhof” waar onder meer wordt gesproken over de transitie van Tata Steel naar groen staal.
- 1 november 2023 EW Klimaattop in het AFAS-theater in Leusden, met Jeroen Klumper als een van de sprekers, waar hij een presentatie gaf over het Groen Staal plan van Tata Steel.
- 3 november de overhandiging van het Groen Staal plan bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat in het kader van het maatwerktraject EZK.
- 20 november CEO Tata Steel Nederland Hans van den Berg te gast bij Op1 waarbij hij in een studio in gesprek ging met Jesse Klaver (GroenLinks/PvdA) en Mona Keijzer (BBB) over Tata Steel en de vergroening.
- 6 december 2023 presentatie aan de gemeenteraden van Velsen, Beverwijk en Heemskerk over Groen Staal.
- 11 december 2023 bezoek van de expertcommissie Gezondheid bij Tata Steel IJmuiden, waarbij onder meer door Tata Steel een toelichting is gegeven op de route naar groen staal en het proces om die te realiseren.

2.4. Gesprekken over participatiereacties

Gedurende beide participatieronden konden belanghebbenden ook schriftelijk reageren. Tata Steel heeft 18 schriftelijke berichten ontvangen die ieder over verschillende onderwerpen gaan. De ontvangst hiervan is aan de indieners bevestigd. Die reacties zijn naar onderwerp opgesplitst en opgenomen in het overzicht met participatiereacties.

De schriftelijke reacties zijn veelal uitgebreid. Tata Steel is met een aantal indieners in gesprek gegaan. Het doel hiervan was om er zeker van te zijn dat de reactie en de achtergrond daarvan goed worden begrepen. In die zin waren deze gesprekken dus voornamelijk gericht op het verkrijgen van een nadere toelichting op de participatiereactie en meer inzicht te krijgen in de standpunten en (onderliggende) belangen en niet zozeer op het beantwoorden van die reactie.

Tata Steel is niet in gesprek gegaan met alle indieners van een schriftelijke reactie. De selectie is gemaakt op grond van de behoefte aan een nadere toelichting, en aan de hand van de vraag of belanghebbenden zelf hadden aangegeven behoefte te hebben aan een gesprek. In enkele gevallen is er meer dan één gesprek geweest. Met onderstaande partijen* hebben gesprekken plaatsgevonden naar aanleiding van hun schriftelijke reactie.

- IJmond IJzersterk
- Frisse wind
- Urgenda
- IJmondig
- Gezondheid op 1
- Zeester
- Dorpsraad Wijk aan Zee

*De namen van individuele personen zijn om privacy-redenen niet vermeld.

2.5. Thema's en focusgesprekken

De binnengekomen participatiereacties zijn naar onderwerp ingedeeld. Hiervoor zijn de schriftelijke reacties, die veelal over meerdere onderwerpen gaan, opgesplitst. We hebben aan ieder item ook een kernwoord gekoppeld. Het is lastig om daarin een goede en consequente indeling te maken. Zo kan een participatiereactie gaan over de participatie op het gebied van de gekozen techniek. Wordt die dan ingedeeld bij participatie of bij techniek? We hebben daarbij zoveel mogelijk naar het zwaartepunt gekeken van de reactie. Bovendien zijn alle participatiereacties opgenomen in het overzicht en voorzien van een antwoord.

Er is ook gekeken naar de meest voorkomende thema's in de participatiereacties. Onderstaand is in figuur 3 het overzicht weergegeven van de reacties, gegroepeerd op kernwoord. We hebben daaruit de thema's: Gezondheid, Techniek en Participatie geselecteerd.

Participatiereactie op kernwoord geselecteerd							
	148		93		97		21
Techniek	41%	Gezondheid +	26%	Participatie	27%	Overige	6%
Alternatieven	Depositie		Gemeenten				
Capaciteit	Geluid		Kaders				
Circulariteit	Geur		Klankbordgroep				
DRP	Gezondheid		Overheid				
Energie	Klimaat		Participatie				
Fasering	Lucht		Participatie-ruimte				
Financiën	Stikstof		Transparantie				
Hlsarna	MER		Vergunningen				
Innovatie	Natuur		Vertrouwen				
KGF2	Normen						
Planning	Onderzoek						
REF	OvV						
Risico's	Roadmap Plus						
Techniek	Stof						
Toekomst	Verkeer						
Transitie	Bereikbaarheid						
Waterstof	ZZS						
Werkgelegenheid							

Figuur 3 Overzicht participatiereacties op kernwoord

Op de thema's: Techniek, Gezondheid en Participatie hebben focusgesprekken met belanghebbenden plaatsgevonden. In hoofdstuk vier gaan we uitgebreid in op die focusgesprekken. Daar geven we een overzicht van de organisaties en personen die zijn uitgenodigd en die hebben deelgenomen. Een verslag van de focusgesprekken is opgenomen in de bijlagen.

2.6. Reguliere Stakeholdersgesprekken

Tata Steel spreekt regelmatig met belanghebbenden en stakeholders. Het gaat dan bijvoorbeeld om overheden, lokaal, provinciaal en landelijk, overheidsdiensten zoals Omgevingsdiensten, Rijkswaterstaat en organisaties zoals NGO's, bedrijfsorganisaties en vertegenwoordigers van omwonenden, zoals bijvoorbeeld de Burentafel. Er zijn in deze periode ook veel periodieke overleggen geweest met deze partijen. Daarbij is regelmatig het project Heracless-Groen Staal aan de orde geweest. Daarmee hebben ook deze gesprekken bijgedragen aan de participatie en communicatie rondom het project Heracless-Groen Staal.

2.7. Signalen & rechtszaken buiten de participatie

Tata Steel en de ontwikkelingen in IJmuiden staan in de media en daarbuiten in grote publieke belangstelling. Soms gaat het specifiek over het project Heracless-Groen Staal, echter in veel gevallen gaat het over de bestaande bedrijfsvoering, de effecten daarvan op de omgeving en de behoefte om daar verbetering in aan te brengen. Mede naar aanleiding van reacties uit de omgeving

en de rapportages van het OvV en het RIVM gaat het in berichtgeving rondom Tata Steel IJmuiden vaak over gezondheid. Hoewel deze berichtgeving geen onderdeel uitmaakt van de participatie voor het project Heracless-Groen Staal en we daar dus ook niet in detail op ingaan in dit participatieverslag, is deze berichtgeving door Tata Steel wel degelijk betrokken bij de ontwikkeling van de plannen en is er expliciete aandacht voor gezondheid.

Er zijn belanghebbenden die zich uiterst kritisch uitlaten over Tata Steel en in bepaalde gevallen ook een (potentiële) (straf)rechtszaak tegen Tata Steel ondersteunen of aangifte hebben gedaan. Het is in het algemeen bij participatie een dilemma om als initiatiefnemer van een project enerzijds een open dialoog met belanghebbenden te willen voeren en anderzijds je te moeten verweren in een juridisch proces. Beide kunnen immers niet helemaal los van elkaar worden gezien. Zo is het mogelijk dat informatie uit de participatie in de juridische procedure tegen je wordt ingezet. Dit kan tot gevolg hebben dat er in de participatie minder openheid wordt geboden dan wenselijk of normaliter mogelijk zou zijn. Om die reden besluiten bedrijven in bepaalde gevallen om niet in gesprek te gaan met partijen die een juridisch proces tegen hen ondersteunen.

Ondanks dat organisaties zoals de Dorpsraad Wijk aan Zee, Frisse Wind.Nu, Gezondheid op één, Urgenda en Greenpeace rechtszaken tegen Tata Steel ondersteunen c.q. aangifte hebben gedaan of ondersteunen, heeft Tata Steel er nog altijd voor gekozen om wel met hen in gesprek te willen blijven. Op verschillende momenten en op diverse wijzen heeft er ook contact plaatsgevonden tussen Tata Steel en deze belanghebbenden. Zo heeft een deel van de genoemde belanghebbenden deelgenomen aan de focusgesprekken in april 2023.

Een deel van de belanghebbenden heeft aangegeven niet langer deel te nemen aan de focusgesprekken omdat volgens hen niet de juiste partijen waren uitgenodigd. Zij hebben er ook voor gekozen om niet naar de participatiebijeenkomst op 28 november 2023 te komen en hebben ook geen schriftelijke participatiereactie toegestuurd. Andere belanghebbenden is aangeraden om ook af te zien van deelname aan participatie-activiteiten die door Tata Steel worden georganiseerd.

Onder de naam “Gezondheidsultimatum” hebben diverse partijen een initiatief en een website gestart om Tata Steel om de overheid op te roepen om prioriteit te geven aan gezondheid. Tata Steel heeft in de media publiekelijk op dit initiatief gereageerd. Het initiatief is voor een belangrijk deel gericht op de bestaande bedrijfsvoering, zoals het verzoek om de Kookgasfabriek 2 (KGF2) eerder te sluiten dan 2029.

Tata Steel betreurt het dat enkele belanghebbenden ervoor kiezen om geen bijdrage te leveren aan het participatieproces voor Heracless-Groen Staal. Wij blijven ons onverkort inzetten om participatie voor dit project samen met belanghebbenden op een goede wijze plaats te laten vinden en hebben er op basis van de eerste ervaringen en resultaten vertrouwen in dat de participatie bijdraagt aan de inhoudelijke kwaliteit van de plannen en de onderbouwing daarvan.

Zoals in dit participatieverslag is beschreven, wordt er meer en expliciet aandacht gegeven aan gezondheid. In die zin komt Tata Steel tegemoet aan de oproep om hier duiding aan te geven en te prioriteren. Het initiatief voor het Gezondheidsultimatum gaat buiten de participatie om, maar betrekken we waar redelijkerwijs mogelijk wel bij het uitwerken van het project Heracless-Groen Staal en de voorbereidingen op de vergunningaanvragen, de milieuonderzoeken en het Milieueffectrapport (MER).

2.8. Publicaties op website en via (sociale) media

Er zijn diverse middelen en kanalen benut om te communiceren over het participatietraject. Zo is er gebruik gemaakt van onze website, sociale mediakanalen, lokale kranten, flyers en advertenties om een zo breed mogelijk publiek te bereiken en te informeren over onze plannen in relatie tot het participatietraject.

Website

Op de participatiepagina van de [website](#) van Tata Steel zijn berichten geplaatst over het verloop van het proces. Hiermee willen we belanghebbenden een goed inzicht geven in wat er bijvoorbeeld met de participatiereacties is gedaan. De participatiepagina is goed bezocht. Een hoogtepunt zagen we rond 20 juli met 187 weergaven. Dit had vermoedelijk te maken met de publicatie van antwoorden op de participatiereacties uit de eerste participatiefase.

[Op 25 mei 2023](#) is het overzicht geplaatst van alle ontvangen participatiereacties. Dat overzicht is geanonimiseerd en gerubriceerd op onderwerp en kernwoord. In enkele gevallen is de participatiereactie samengevat. In die publicatie is aangegeven dat de participatiereacties om een zorgvuldige beoordeling vragen en dat het streven is om de beantwoording voor het einde van de zomer te publiceren.

In de publicatie wordt ook ingegaan op het verdere verloop van het proces. Zo zijn de verdiepende gesprekken met de indieners van schriftelijke participatiereacties genoemd. Wij hebben dat verdiepende gesprekken genoemd. Verder is aangegeven dat we vervolggesprekken organiseren gericht op de thema's gezondheid, techniek en participatie. Wij hebben dat focusgesprekken genoemd.

Naar aanleiding van deze publicatie heeft een belanghebbende zich gemeld met het verzoek om ook uitgenodigd te worden voor een gesprek. Hierop hebben we positief gereageerd.

[Op 4 juli 2023](#) hebben we een actualisatie op de website geplaatst. Dat was het moment dat de verdiepende gesprekken over participatiereacties plaats hadden gevonden en dat de mensen voor de focusgesprekken waren uitgenodigd. In de publicatie is kort aangegeven hoe we tot een evenwichtige selectie zijn gekomen voor de uitnodigingen voor de focusgesprekken. In de publicatie is ook bekend gemaakt welke organisaties voor de focusgesprekken zijn uitgenodigd.

[Op 20 juli 2023](#) zijn de antwoorden op de participatiereacties gepubliceerd. Daarbij is ook de eerste versie van het participatieverslag op de website geplaatst.

[Op 3 november 2023](#) is het Groen Staal-plan aangeboden aan het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, als onderdeel van de maatwerkaanpak. Daarbij is aangegeven dat het plan belangrijk is veranderd ten opzichte van het vorige plan, met in het nieuwe plan meer nadruk op de omgeving, focus op een andere technologie, maar met dezelfde klimaatambitie.

[Op 8 november 2023](#) kondigden wij de aanvullende participatiebijeenkomst op 28 november 2023 aan naar aanleiding van de publicatie van de gewijzigde Notitie Voornemen en Participatieplan.

[Op 13 november 2023](#) hebben wij een bericht op onze website geplaatst naar aanleiding van de door de provincie Noord-Holland gepubliceerde gewijzigde Notitie Voornemen en participatieplan van 7 november 2023, met een link naar deze stukken.

[Op 29 november 2023](#) hebben wij korte samenvatting gegeven van de opzet en het verloop van de participatieavond op 28 november 2023 en een doorkijk gegeven naar de volgende stappen.

[Op 23 november 2023](#) is de toelichting op brief maatwerktraject op de website geplaatst. In de brief wordt ingegaan op de voorgestelde aanvullende maatregelen in het kader van het maatwerktraject; met uitgebreid aandacht voor gezondheid en de relatie met eerder gepubliceerde rapportages van RIVM en OvV.

Sociale media

Vanaf april 2023 hebben we op sociale media meerdere malen aandacht besteed aan Heracless-Groen Staal en de participatiebijeenkomsten. Dit hebben we op onze drie grootste kanalen gedaan. Facebook, LinkedIn en X (Twitter).

Op Facebook hebben we in deze periode 8 posts geplaatst, op LinkedIn 9 en op X zijn er 6 posts verschenen.

De berichten varieerden van uitnodigingen voor de participatie avonden, posts over het project Heracless-Groen Staal en of resultaten van de participatiebijeenkomsten. In totaal zijn de berichten 141.000 keer getoond.

Kranten, advertenties, flyers

Via onze eigen media, waaronder interne krant "OverStaal", omgevingskrant "Staal en IJmond" en nieuwsbrief "Rondom Staal" delen we met regelmaat updates met betrekking tot het Groen Staalplan. Deze kranten zijn op diverse doelgroepen gericht waardoor we een breed lezerspubliek weten te bereiken. Ons eigen blad "OverStaal" is gericht op de medewerkers van Tata Steel. De kranten Staal en IJmond en RondomStaal richten zich op de lokale gemeenschap en omwonenden in de regio

en zorgen met 75,000 oplagen per editie voor een aanzienlijk bereik.

Verder hebben we advertenties in regionale kranten en de bezorging van flyers ingezet om belanghebbenden en geïnteresseerden op de hoogte te stellen van de participatiebijeenkomsten.

3. Bestaande situatie / Roadmap Plus

Er zijn relatief veel participatiereacties gegeven die direct of indirect over de bestaande situatie gaan. Het project Heracless-Groen Staal is juist gericht op verandering van die bestaande situatie, waarbij zowel reductie van CO₂ als ook een positief effect op de leefomgeving wordt bereikt. Hoewel de bestaande situatie dus strikt gezien buiten het project valt, hebben we er begrip voor dat daar bij omwonenden en andere belanghebbenden veel aandacht voor is. Om die reden hebben we tijdens de participatiebijeenkomsten ook ruimte geboden om te reageren op de bestaande situatie. Daarvan is zowel tijdens het plenaire deel als ook aan de speciale tafel voor de huidige ontwikkelingen (Roadmap Plus) en in de schriftelijke reacties, veelvuldig gebruik gemaakt.

Hoewel de reacties op de bestaande situatie dus geen onderdeel uitmaken van het project Heracless-Groen Staal, hebben we die reacties wel opgenomen in het overzicht van participatiereacties en antwoorden. In dit hoofdstuk van het participatieverslag staan we kort stil bij de huidige ontwikkelingen. Verder verwijzen we naar de communicatie over de maatregelen die betrekking hebben op de ontwikkelingen naar de [website](#).

Op de website wordt de aanpak van het Roadmap Plus-verbeterprogramma inclusief de maatregelen weergegeven. Ook is daar een voortgangsrapportage, een interactieve kaart en een dashboard te vinden. Naast de participatiebijeenkomsten voor het project Heracless-Groen Staal zijn er ook bijeenkomsten georganiseerd voor omwonenden over de huidige situatie en de maatregelen in het kader van Roadmap Plus. Die bijeenkomsten hebben onder meer plaatsgevonden op 11 en 13 mei 2023. Ook tijdens de onlinebijeenkomsten van "In gesprek met Tata Steel" is uitvoerig aandacht besteed aan de bestaande situatie en de maatregelen in Roadmap Plus.

De maatregelen in de Roadmap Plus en het project Heracless-Groen Staal gaan samen zorgen voor groen staal in een schone omgeving. Op 28 maart 2023 heeft Tata Steel onder de titel: '[Significant minder uitstoot met groen staal route Tata Steel](#)' een rapport gepubliceerd waarin de emissiereductie van de Roadmap Plus en het project Heracless-Groen Staal samen zijn weergegeven.

Uit de participatiereacties blijkt dat veel mensen zich ernstige zorgen maken over de bestaande situatie en vinden dat de maatregelen en veranderingen niet snel en ver genoeg gaan. Er is behoefte aan meer data en duidelijkheid over emissie(reducties) en de relatie met de gezondheid.

Tata Steel heeft deze behoefte opgepakt. In een uitgebreide [brief](#) ter toelichting op het aangepaste Groen Staal-Plan zoals dat in het kader van de maatwerkafspraken op 3 november 2023 aan het ministerie van EZK is gepresenteerd, wordt ingegaan op de aanvullende milieumaatregelen die we voorstellen en welke daarvan onderdeel zijn van het ingediende Groen Staal-plan. Tevens geven we meer inzicht in de emissiereducties.

Onderstaand overzicht komt uit die brief en geeft een overzicht van de effecten van de Roadmap Plus, de voorgestelde aanvullende maatregelen en het Heracless Groen Staal plan op de diverse aspecten van groen, circulair en schoon. Het overzicht is vergelijkbaar met wat in maart 2023 is gecommuniceerd, maar is bijgewerkt met de laatste kennis, de voorgestelde aanvullende maatregelen en de bijstelling van Heracless Groen Staal plan. Uitvoering van deze plannen is mede afhankelijk van de afspraken in het kader van het maatwerktraject met de Rijksoverheid.

Figuur 4: Overzicht effecten cumulatieve emissiereducties

Disclaimer: De uitstoot van PAK-stoffen is bij de Hulpstoffenfabriek, Koudbandwalserij en de Sinterfabriek met meer dan 50% afgenomen in 2022 ten opzichte van 2019.

4. Focusgesprekken over thema's

Zoals we in paragraaf 2.5 hebben laten zien, komen er in de participatiereacties drie thema's nadrukkelijk naar voren. Tata Steel had de behoefte om samen met belanghebbenden¹ dieper op deze drie thema's in te gaan. We wilden de achtergrond van de participatiereacties beter doorgronden en meer gevoel krijgen in hoeverre ons beeld aansloot bij de verwachtingen van belanghebbenden. Om die reden hebben we het initiatief genomen om op ieder van deze drie thema's focusgesprekken te organiseren:

- Op 10 juli en 13 december 2023 over techniek
- Op 11 juli en 12 december over participatie
- Op 17 juli en 11 december 2023 over gezondheid (en leefomgeving).

Aan die gesprekken hebben telkens maximaal 10 belanghebbenden en maximaal vijf vertegenwoordigers van Tata Steel deelgenomen. De gesprekken stonden onder leiding van een onafhankelijke technische voorzitter.

Voor de focusgesprekken zijn met name personen en organisaties uitgenodigd die op dat thema hadden gereageerd of er belangstelling voor hadden. Daarbij is getracht om tot een evenwichtige samenstelling te komen van de deelnemers en de uitnodigingen te spreiden over de woonkernen in de omgeving, individuele personen en organisaties en rekening te houden met de aard van de participatiereactie. Zo zijn er personen en organisaties uitgenodigd die meer en minder positief zijn over Tata Steel en het project Heracless-Groen Staal.

De gesprekken in juli 2023 zijn gevoerd aan de hand van drie kernvragen per thema. De kernvragen zijn door Tata Steel geformuleerd op basis van alle ontvangen participatiereacties. Hoewel het niet mogelijk is om bij de kernvragen recht te doen aan alle individuele participatiereacties, is wel getracht hierin een rode draad en de hoofdlijn per thema te vinden. In de tweede gesprekken stond met name de aanpassing van de plannen en de impact daarvan op het thema centraal.

In de volgende paragrafen gaan we meer inhoudelijk in op de focusgesprekken. We tonen de antwoorden op de kernvragen zoals die na het tweede gesprek waar nodig zijn geactualiseerd. Ook laten we zien wie voor de focusgesprekken zijn uitgenodigd en wie hebben deelgenomen. De namen van individuele personen hebben we om privacy-redenen niet vermeld. De verslagen van de focusgesprekken zijn opgenomen in de bijlagen bij dit participatieverslag.

4.1. Techniek

Overzicht van uitnodigingen en deelnemers

Persoon / organisatie	Bijeenkomst 10/7		Bijeenkomst 13/12	
	Uitgenodigd	Aanwezig	Uitgenodigd	Aanwezig
Wijkgroep West-Beverwijk	1	Ja	1	Ja
Omwonende	1	Nee	1	Ja
Omwonende	1	Nee	1	Ja
Omwonende Heemskerk	1	1	1	Ja
IJmond IJzersterk	1	1	1	Ja

Zeester	1	1	1	Ja
Lokale politiek			1	Nee
NGO- Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland	1	1	1	Nee
Omwonende			1	Nee
Dorpsraad Wijk aan Zee	1	1	1	Nee
Wijkplatform IJmuiden-Noord			1	Nee
Omwonende Wijk aan Zee	1	1	1	Nee
Stichting Maatschappij en Samenleving	1	1		
Omwonende Heemskerk	1	nee		
Omwonende uit Beverwijk	1	nee		
Onafhankelijk voorzitter	1	Ja	1	Ja
Tata Steel IJmuiden	1	Ja	1	Ja

Figuur 5 Genodigden en deelnemers focusgesprekken techniek

Beantwoording van de kernvragen

1. Welke technieken, capaciteit en fasering zijn overwogen, hoe is dat gedaan en wat zijn de bevindingen, inclusief circulariteit.

We hebben in de eerste participatiefase veel vragen en opmerkingen gekregen over de procestechnieken zoals die in de Notitie Voornemen van 20 maart 2023 staan. En er zijn ook enkele alternatieven aangedragen. Mede naar aanleiding van die participatiereacties hebben we besloten om de keuze voor de procestechnieken opnieuw grondig te beoordelen. Onderdeel daarvan is dat we met belanghebbenden, die alternatieven hebben ingebracht, in gesprek zijn gegaan. Daarnaast heeft ook een focusgesprek met een aantal personen en organisaties die een participatiereactie hebben gestuurd over de techniek plaatsgevonden.

De volgende technieken zijn beoordeeld:

- Fasering van Heracless-Groen Staal
- Direct Reduction Plant (DRP) in combinatie met Electric Arc Furnace (EAF)
- EAF in combinatie met inkoop van Hot Briquetted Iron (HBI)

Er is met name beoordeeld op basis van: effecten op milieu (waaronder circulariteit), en gezondheid vergunbaarheid, technische en financiële haalbaarheid, planning en de bedrijfscontinuïteit. Deze beoordeling heeft geresulteerd in een wijziging van de voorgenomen plannen. In de aangepaste Notitie Voornemen van 8 november 2023 wordt uitgegaan van een DRP- + EAF-installatie. De overwegingen en een verdere uitwerking is in de gewijzigde Notitie Voornemen te lezen.

Het aangepaste voornemen sluit aan op enkele van de aangedragen participatiereacties, zoals:

- De EAF is een meer bewezen techniek voor deze toepassing
- Het project wordt meer gefaseerd en dat beperkt de uitvoeringsrisico's
- De EAF maakt een hogere circulariteit mogelijk

Dit aangepaste voornemen is ook verwerkt in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), zoals we die als basis voor het Milieueffectrapport (MER) indienen.

Eerder is door Tata Steel ook gekeken naar het afvangen en opslaan van CO₂ (CCS) voor de CO₂ uit de Hoogovens, en zijn alternatieve technologieën zoals Hlsarna geëvalueerd. Hlsarna is in 2030 nog niet op voldoende schaalgrootte beschikbaar.

2. Welke energiebronnen zijn overwogen, zijn die beschikbaar en niet harder nodig voor ander gebruik, is de energiezekerheid gegarandeerd?

Om staal te maken is veel energie nodig. Als Tata Steel IJmuiden behoren we in de wereld tot de meest energie-efficiënte geïntegreerde staalbedrijven. Van oudsher zijn kolen gebruikt zowel als reductiemiddel in het proces als energiebron. We gaan nu de stap zetten naar duurzame elektriciteit en waterstof. In de overgang naar waterstof maken we gebruik van aardgas, beide gasen kunnen kolen vervangen in de reductiestap.

Het Ministerie van EZK geeft aan dat er voor 2032 meer dan 21 GW Wind op Zee zal worden opgewekt. Onze behoefte aan elektriciteit vanuit Wind op Zee, voor fase 1 van het plan aan directe elektriciteit en productie van waterstof is ca 10% van deze capaciteit. De vooruitzichten zijn dat de energiebehoefte van Nederland, inclusief die van Tata Steel, voor 2050 op een duurzame manier ingevuld kan worden.

Dit project omvat geen plan voor de inzet van biobrandstoffen voor het verwarmen. Op dit moment kijken we niet naar elektriciteit uit kernenergie. Ook het zelf opwekken van elektriciteit en het op ons terrein produceren van waterstof maken geen deel uit van dit project. De DRI-installatie is flexibel in inzet van aardgas, waterstof en biograndstoffen. De smelter gebruikt vooral (groene) elektriciteit.

De energietransitie bij Tata Steel mag geen effect hebben op de energiezekerheid in de omgeving. TenneT en Gasunie bewaken dat voor elektriciteit en aardgas. Tata Steel heeft met beide bedrijven nauw contact over de leveringszekerheid van energie rondom de transitie van de site in IJmuiden.

3. Wat zijn de grootste risico's voor de uitvoerbaarheid, hoe wordt het project gefinancierd en de gewaarborgd dat de planning wordt gehaald?

Het is een uitdagend project. Mede daarom kiezen we nu in eerste instantie voor een bekende techniek voor de smeltoven. Later kunnen we vanuit kwaliteitsoverwegingen kiezen om ook andere technieken in te zetten. Naast de techniek voor de smeltoven zijn vooral de planning als het budget en onvoorziene gebeurtenissen die de markt kunnen verstoren van belang voor het project. De marktomstandigheden zijn momenteel minder gunstig dan een jaar geleden.

Het gaat om een investering van miljarden euro's. De grootste aandeelhouder van Tata Steel Nederland (TSN), Tata Steel Limited, onderdeel van de Tata Group, onderdeel van de Tata Group, wil in 2045 klimaat-neutraal zijn. TSN is een efficiënte speler op de Europese staalmarkt, en het past hiermee in de strategie van TSL dat TSN stappen zet naar klimaat-neutrale staalproductie. Europa heeft hogere klimaatambities dan andere werelddelen. In de transitie ontstaat een onrendabele top voor elke Europese speler. Inmiddels hebben 2 Europese bedrijven subsidie gekregen van 40-50% van het investeringsbedrag. In Nederland is een maatwerktraject opgetuigd dat industriële bedrijven kan ondersteunen bij een snelle energietransitie. TSN is in dat kader in gesprek met de nationale overheden over ondersteuning. De contouren hiervan zijn in juli 2022 in een Expression of Principles vastgelegd. Op 3 november 2023 hebben we in dat kader onze aangepast Groen Staal plan gepresenteerd, waarbij ook nadrukkelijk aandacht is voor de leefomgeving.

De overweging van de alternatieve technieken en de uitgebreidere aandacht voor participatie hebben meer tijd gevraagd dan vooraf voorzien. We zijn er echter van overtuigd dat dit de degelijkheid en uiteindelijk de snelheid ten goede komt. We richten ons er nog steeds op om uiterlijk in 2030 de nieuwe installaties in gebruik te kunnen nemen.

4.2. Participatie

Overzicht van uitnodigingen en deelnemers

Persoon / organisatie	Bijeenkomst 11/7		Bijeenkomst 12/12	
	Uitgenodigd	Aanwezig	Uitgenodigd	Aanwezig
Wijkgroep West-Beverwijk	Ja	Ja	Ja	Ja
Wijkplatform Zeewijk in IJmuiden	Ja	Ja		
Dorpsraad Wijk aan Zee	Ja	Nee		
IJmond IJzersterk	Ja	Ja	Ja	Ja
Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland	Ja	Ja	Ja	Nee
Stichting Maatschappij en Samenleving	Ja	Ja		
Betapartners.nl	Ja	Ja	Ja	Ja
Omwonende uit Heemskerk	Ja	Ja	Ja	Ja
Omwonende uit Heemskerk	Ja	Ja	Ja	Nee
Omwonende uit Velsen Noord	Ja	Nee		
Docent Techniek			Ja	Ja
Docent Techniek			Ja	Ja
Docent Techniek			Ja	Ja
Omwonende uit IJmuiden en LID FNV IJmond			Ja	Ja
Zeester			Ja	Ja
Wijkplatform Zeewijk IJmuiden			Ja	Ja
Wijkplatform IJmuiden Noord			Ja	Nee
Omwonende uit IJmuiden			Ja	Nee
Onafhankelijk voorzitter	Ja	Ja	Ja	Ja
Tata Steel IJmuiden	Ja	Ja	Ja	Ja

Figuur 6 Genodigden en deelnemers focusgesprekken participatie

Beantwoording van de kernvragen

- 1. Waarom is voor deze aanpak en rolverdeling in de participatie gekozen, kan de participatieruimte en het -niveau niet ruimer, hoe ziet het proces er verder uit, hoe controleert het Bevoegd Gezag dat onze belangen worden gewaarborgd?**

Er wordt aan de formele toestemmingen voor het project gewerkt via vergunningaanvragen, het milieueffectrapport (MER) en het Projectbesluit. Deze combinatie van procedures zorgt ervoor dat er een rol in het kader van Participatie is voor zowel Tata Steel als initiatiefnemer, als ook voor de provincie Noord-Holland en de omgevingsdienst als Bevoegd Gezag. Om het voor belanghebbenden

overzichtelijk te houden, hebben we die aanpak op elkaar afgestemd en is de rolverdeling uitgewerkt in het Participatieplan.

De Notitie Voornemen en het Participatieplan zijn op 21 maart 2023 gepubliceerd. Na de eerste participatiefase hebben we zowel het voorgenomen project Heracless-Groen Staal als ook het participatieplan aangepast. De nieuwe documenten zijn op 8 november 2023 gepubliceerd. Zeker in het begin van traject ligt voor participatie het initiatief bij ons als initiatiefnemer. Daarom hebben wij de participatiebijeenkomsten georganiseerd en geven wij ook antwoord op de binnengekomen participatiereacties. De provincie Noord-Holland en de omgevingsdienst waren als Bevoegd Gezag aanwezig bij de participatiebijeenkomsten.

Mede naar aanleiding van de bijeenkomsten en de participatiereacties hebben we ervoor gekozen om in de participatie ook ruimte te bieden om het over aspecten binnen de techniek, zoals alternatieven en capaciteit, te hebben. Daarmee hebben we de participatieruimte verruimd, daar waar de meeste vraag naar was.

Het participatieniveau hebben we ingedeeld op basis van de schaal die de provincie Noord-Holland hanteert. Die schaal kent de treden: informeren, meedenken, meebeslissen. We gaan duidelijk verder dan het alleen informeren. Het participatieniveau is meedenken en daar geven we graag alle ruimte voor. De keuze van de inhoud van het project waar een vergunning voor wordt aangevraagd, is echter uiteindelijk aan Tata Steel.

Als bedrijf gaan we niet over de toestemming om dat project uit te mogen voeren. Die rol ligt bij het Bevoegd Gezag, in dit geval de provincie Noord-Holland en mogelijk uiteindelijk bij de Raad van State die een uitspraak doet als er partijen in beroep gaan tegen de verleende vergunning. Bij die beoordeling van, zowel de provincie, als eventueel ook de Raad van State, zal mee worden genomen hoe Tata Steel invulling heeft gegeven aan de participatie.

De volgende stap in het proces is dat wij op weg naar het opstellen van het milieueffectrapport (MER) als Tata Steel een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) indienen. In die NRD nemen we de uitkomsten van het participatieproces mee. Ook die NRD wordt gepubliceerd en belanghebbenden kunnen hierop reageren. Het gehele proces en alle nog komende stappen in het participatieproces staan beschreven in het gepubliceerde Aangevulde participatieplan.

De provincie beoordeelt of wij op een goede wijze invulling geven aan de het vooraf afgesproken participatieplan. De provincie was zelf aanwezig bij de participatiebijeenkomsten en heeft zelf ook de nodige participatiereacties ontvangen. Zij heeft dus een goed beeld van de reacties en ziet erop toe dat Tata Steel op een goede manier omgaat met de participatiereacties. Dat doet ze aan de hand van het vooraf vastgestelde participatieplan op basis van haar eigen ervaringen, de publicaties, rechtstreekse contacten en de participatieverslagen.

Zoals gezegd is het aan de provincie om te beslissen over vergunningverlening. Daarbij kan ze ook op basis van de nieuwe Omgevingswet beoordelen of Tata Steel op een goede wijze invulling heeft gegeven aan de participatie. Mede om die reden stellen we ook participatieverslagen op en zullen we dat ook publiceren. Samen met andere publicaties zijn die te vinden op de [website](#).

2. Hoe gaan jullie een goede betrokkenheid waarborgen van alle belanghebbenden, o.a. gemeenten, stille groep, jongeren, mensen met kennis, is een klankbord een optie?

Wij waren blij met de ruime opkomst bij de participatiebijeenkomsten en de participatiereacties die we ontvangen hebben. We zien dat het moeilijk is om alle groepen even goed te bereiken en een

evenwichtig beeld te krijgen van alle belanghebbenden. De extra gesprekken die we na de eerste participatiebijeenkomsten hebben gehad, zijn erop gericht om de betrokkenheid verder te vergroten. Tijdens de focusgesprekken streven we er ook naar om ruimte te geven aan alle verschillende meningen die er ook onder de belanghebbenden bestaan.

We zien zowel vanuit de gemeenten zelf als ook vanuit inwoners dat er behoefte bestaat dat de gemeenten goed worden betrokken. Er is regelmatig contact met de gemeenten en de colleges. Voor de participatiebijeenkomsten in de woonkernen zijn er gesprekken geweest met de colleges van de drie gemeenten en is er een bijeenkomst geweest waarvoor alle gemeenteraadsleden waren uitgenodigd. Naar aanleiding van de reacties zullen we met de gemeenten afstemmen of en hoe ze beter betrokken kunnen worden.

Het is een breed bekend verschijnsel dat jongeren ondervertegenwoordigd zijn bij participatiebijeenkomsten. We denken na over manieren hoe we hen beter kunnen bereiken en betrekken. Een van de mogelijkheden die we daarbij overwegen is het contact via onze eigen jonge medewerkers.

Niet alle belanghebbenden hebben dezelfde kennis en daarom denken we dat het nuttig is om in het participatieproces ook telkens te blijven informeren en beschikbaar te zijn voor vragen die er in de omgeving leven. Die informatie en de kennis van het project Heracless-Groen Staal is immers nodig op goed te kunnen reageren. We weten en hebben tijdens de participatiebijeenkomsten en uit de participatiereacties wederom gemerkt dat bepaalde mensen en partijen veel kennis hebben. We willen daar optimaal gebruik van maken om het project waar mogelijk verder te versterken. Dat is ook een van de redenen waarom we na de participatiebijeenkomsten de aanvullende gesprekken hebben gehad.

Ook na de tweede participatiefase zijn er in december weer focusgesprekken geweest. Op basis van de positieve reacties en ervaringen bekijken we nog of en hoe we hier een meer structurele invulling aan kunnen geven. Dit zou een klankbordgroep kunnen zijn, maar kan ook op andere wijze ingevuld gaan worden. Dat bespreken we ook met de provincie en andere betrokkenen vanuit de overheid.

3. Hoe worden we optimaal geïnformeerd, waarbij Tata Steel meer onderzoeksgegevens en uitgangspunten openbaar maakt en inzicht geeft in afwegingen en historie?

We hebben verschillende communicatiekanalen die we al geruime tijd gebruiken om in contact te zijn met bewoners in de omgeving van ons bedrijf en andere belanghebbenden. Die kanalen zijn onze website waar we actief updates van onze plannen geven, maar bijvoorbeeld ook de nieuwsbrief waar mensen zich voor in kunnen schrijven en het loket in Wijk aan Zee.

Met het participatieproces zoals we dat nu uitvoeren gaan we verder dan we ooit eerder gedaan hebben en zijn we in 2023 al vooruitgelopen op de Omgevingswet die per 1 januari 2024 van kracht is geworden. De participatie is erop gericht om belanghebbenden optimaal te informeren en hen ook te betrekken door de gelegenheid te bieden om mee te denken. Hoe we dit voor ogen hebben is uitgewerkt in het participatieplan.

We betrekken alle belanghebbenden bij de vraag wat we in het kader van het milieueffectrapport (MER) gaan onderzoeken en hoe we dat gaan doen. Die punten worden namelijk door ons uitgewerkt in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) zoals die door de omgevingsdienst NZKG openbaar wordt gemaakt. Iedereen krijgt de gelegenheid om daarop te reageren en mee te denken over de onderzoeken.

Het is gebruikelijk dat het MER, de vergunningaanvragen en de bijbehorende (milieu)onderzoeken pas openbaar worden bij het ontwerpbesluit van het Bevoegd Gezag. Tata Steel zal u echter tussentijds informeren over de wijze waarop de reacties uit de participatie worden verwerkt in het project, het MER en de aanvragen. Hiervoor organiseren we een nieuwe ronde bijeenkomsten. Daarbij zal op hoofdlijnen ook inzage worden gegeven in de concept resultaten van de (milieu-)onderzoeken. De reacties tijdens deze bijeenkomsten worden door Tata Steel nog betrokken bij de afronding van de (milieu)onderzoeken en het opstellen van de definitieve aanvragen en het MER.

Tata Steel zal bij de vergunningsaanvragen een participatieverslag indienen waarin beschreven staat hoe de participatie tot dat moment heeft plaatsgevonden en wat daarmee is gedaan.

Het in een historische context plaatsen van de emissiereducties zien we als één van de mogelijkheden om meer inzicht te krijgen. Anderzijds zal de aandacht altijd gericht zijn op reductie van het resterende deel. De historische context is geen uitgangspunt voor de beoordeling in het MER en daarom zullen we dat ook niet opnemen in de onderzoeken die ten grondslag liggen aan de vergunningaanvragen en het MER.

4.3. Gezondheid en leefomgeving

Overzicht van uitnodigingen en deelnemers

Persoon / organisatie	Bijeenkomst 11/7		Bijeenkomst 12/12	
	Uitgenodigd	Aanwezig	Uitgenodigd	Aanwezig
Omwonende uit Heemskerk			Ja	Ja
Wijkgroep West-Beverwijk	Ja	Ja	Ja	Ja
Omwonende uit Heemskerk			Ja	Ja
Omwonende uit Beverwijk			Ja	Ja
IJmond IJzersterk	Ja	Ja	Ja	Ja
Zeester			Ja	Ja
Wijkplatform IJmuiden-Noord	Ja	Ja	Ja	Ja
Omwonende uit Wijk aan Zee	Ja	Ja	Ja	Nee
Omwonende uit Wijk aan Zee	Nee	Nee	Ja	Nee
Omwonende uit IJmuiden			Ja	Nee
NGO- Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland			Ja	Nee
Omwonende uit Wijk aan Zee			Ja	Nee
Stichting Maatschappij en Samenleving	Ja	Ja	Ja	Nee
Wijkplatform IJmuiden-Noord			Ja	Nee
Dorpsraad Wijk aan Zee*	Ja	Nee	Ja	Nee
Frisse Wind*	Ja	Nee		
Gezondheid op 1*	Ja	Nee		
Urgenda	Ja	Nee		
Onafhankelijk voorzitter			Ja	Ja
Tata Steel IJmuiden			Ja	Ja

Figuur 7 Genodigden en deelnemers focusgesprekken gezondheid en leefomgeving

Frisse Wind, Dorpsraad Wijk aan Zee en Gezondheid op 1 hebben schriftelijk aangegeven niet op de uitnodiging van 11 juli in te gaan omdat Tata Steel volgens hen niet voldoet aan de door hen gestelde voorwaarden. Tata Steel betreurt dit, juist omdat het bedrijf graag met een evenwichtig samengestelde groep in gesprek gaat over het belangrijke thema gezondheid. Tata Steel benadrukt aan de deelnemers van het gesprek dat er ruimte is om alle aspecten van dit onderwerp te bespreken.

Update beantwoording van de kernvragen

1. Wat verstaan jullie onder gezondheid en wat is de ambitie van Tata Steel?

Gezondheid. Gezondheid is een toestand van volledig lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk welzijn en niet slechts de afwezigheid van ziekte of andere lichamelijk gebreken. Dit is de definitie van de WHO (Wereldgezondheidsorganisatie) en daar sluiten we graag bij aan. Gezondheid is een groot goed in het leven van mensen. Dat geldt zowel voor de eigen gezondheid als die van de mensen die we liefhebben, waaronder onze kinderen en de mensen om ons heen en onze collega's. Een goede gezondheid is belangrijk voor de kwaliteit van leven en het deel kunnen nemen aan de maatschappij. Dat is ook de reden dat we als samenleving veel moeite doen om de gezondheid steeds verder te verbeteren. Aspecten die de gezondheid negatief beïnvloeden krijgen steeds meer aandacht. Dit begrijpen en onderschrijven we. We hebben dan ook begrip voor het feit dat mensen in de omgeving zich zorgen maken om gezondheid, aandacht vragen voor gezondheid en Tata Steel aanspreken op het effect dat we kunnen hebben op hun gezondheid.

Gezondheid wordt bepaald door persoonlijke omstandigheden en de omgeving, zogenoemde omgevingsgezondheid. Men is in de maatschappij op zoek naar wat omgevingsgezondheid precies is. We zien dit niet alleen hier in onze omgeving, maar we zien dit ook op landelijk en zelfs Europees niveau op de agenda staan. Dat de maatschappelijke discussie hierover loopt blijkt ook wel uit de nieuwe Omgevingswet. Daarin komt geen harde meetbare definitie te staan. Dit omdat het afhankelijk is van tijd, plaats en ruimte en er ook allerlei andere aspecten een rol spelen. Met andere woorden: er moet gezamenlijk onderzocht worden wat de belangrijkste aspecten zijn op een bepaalde plek, welke doelen daarvoor gesteld moeten worden en hoe deze te behalen. Dit is een proces. Als bedrijf nemen we actief deel aan dit proces.

Een gezonde leefomgeving is in elk geval een leefomgeving waar bewoners zich prettig voelen, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de negatieve invloed van milieufactoren zo klein mogelijk is. We zien dan ook dat naast de fysieke gezondheid, zoals de afwezigheid van ziektes, ook de gezondheidsbeleving een belangrijke factor speelt. Waarnemingen zoals rookwolken, sterke geuren en alarmsignalen, en ook publicaties over bijvoorbeeld handhaving en incidenten kunnen het gevoel van gezondheid negatief beïnvloeden, het vertrouwen aantasten en aanleiding geven tot bezorgdheid en stress. Uiteindelijk kan dat zelfs leiden tot aantasting van de fysieke gezondheid. Om die reden zien we gezondheidsbeleving als een belangrijk onderdeel van de gezondheid.

OvV-rapport. We omarmen de aanbevelingen gedaan in het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) en zijn met de Provincie in overleg om tot opvolging van de aanbevelingen te komen. Tata Steel ziet het OvV-rapport als een zeer duidelijke wake-up call en we hebben dan ook begrip voor het feit dat omwonenden zich zorgen maken, aandacht vragen voor deze zorgen over gezondheid en Tata Steel hierop aanspreken. Samen met alle betrokkenen zullen we werken aan de aanbevelingen zoals die door de OvV zijn gedaan.

De negatieve invloed van milieufactoren is (op politiek/bestuurlijk vlak) onderzocht door de Onderzoeksraad voor Veiligheid en de hoofdvraag die beantwoord wordt in het [rapport](#) uit 2023 is: “Hoe worden omwonenden beschermd tegen nadelige gezondheidseffecten door langdurige en/of veelvuldige blootstelling aan industriële emissies, en zijn in de bescherming verbeteringen mogelijk?” Ook daaruit blijkt dat sprake is van een proces dat gezamenlijk moet worden ingezet.

Samenvatting uit het OvV-rapport (pagina 7 van het rapport)

- In de casus Tata Steel was bij de provincie en de omgevingsdienst lange tijd geen aandacht voor signalen van de omwonenden dat de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) beter kon teneinde hun gezondheid te beschermen.
- De aansturing was vooral gericht op procedureel juist uitvoeren van de VTH en niet op de bescherming van de gezondheid van de omwonenden.
- Het bedrijf ging tot voor kort er vanuit dat de gezondheid van omwonenden voldoende was gewaarborgd als werd voldaan aan de vergunning.
- Aanhoudende onrust onder omwonenden leidde uiteindelijk tot diverse onderzoeken. Toen deze onderzoeken tot dan toe onbekende gezondheidsrisico's aantoonde, zetten dat bij omgevingsdienst en provincie een verandering in hun opstelling in gang.

Ambitie. Op basis van onder andere RIVM-rapporten kunnen we vaststellen dat er veel factoren zijn die invloed hebben op de omgevingsgezondheid. De emissies van Tata Steel vormen één van die factoren. Voordat we een vergunning krijgen voor het project Heracless-Groen Staal moeten we aantonen dat we de best beschikbare technieken toepassen, aan alle relevante normen voldoen en de emissie van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) minimaliseren. Onze ambitie is om die invloed op de leefomgeving verder te verminderen. Het project Heracless-Groen Staal draagt bij aan een betere leefomgeving in de regio IJmond.

Onze ambitie is daarmee gekoppeld aan hetgeen wij als bedrijf kunnen beïnvloeden en dat zijn de emissies. Omdat, ook volgens RIVM, de gezondheid van mensen afhankelijk is van vele factoren, kunnen we op gezondheid geen toezeggingen doen. Een korte toelichting daarop.

Er is onderscheid te maken tussen emissies, immissies, depositie en gezondheidseffecten. Emissies betreffen de uitstoot van stoffen naar lucht, bodem of water. Immissies betreffen de concentratie van stoffen in de lucht en daarmee de blootstelling van mensen via inademing aan deze stoffen. Er is uiteraard een relatie tussen de emissie en de immissie, die nog wordt beïnvloed door onder andere de hoogte waarop de emissie plaatsvindt en de weersomstandigheden. Verder wordt de immissie ook bepaald door andere emissiebronnen dan Tata Steel. Depositie betreft het neerslaan van stoffen. Blootstelling via de huid en ook via de handen en de mond kan daar het gevolg van zijn. Er is uiteraard een relatie tussen de immissie en de blootstelling, maar ook andere factoren zoals de frequentie en duur van iemands aanwezigheid in het gebied en het gedrag zijn mede van invloed.

Gezondheidseffecten betreffen vervolgens de gevolgen voor de gezondheid van opname van de stoffen in het lichaam na blootstelling aan stoffen. Deze effecten kunnen per persoon verschillen en dat wordt door meerdere factoren bepaald. Op 22 september 2023 heeft het RIVM een rapport gepubliceerd met de titel: “Leefomgeving IJmond moet beter”. Het is voor het eerst dat de meest relevante gezondheidsgevolgen van de emissies van Tata Steel in kaart zijn gebracht door het RIVM. In dit onderzoek is gekeken naar de hele keten, dus van de uitstoot van chemische stoffen tot gezondheidsrisico's in de leefomgeving. Ook is naar hinder gekeken, zoals geluid, geur en stof.

Er zijn dus verschillende factoren tussen de emissies van Tata Steel en de eventuele impact daarvan op de gezondheid. Het verminderen van onze emissies laat zich daarom niet één op één vertalen

naar gezondheidsverbetering in de omgeving. We hebben daarom een duidelijke ambitie op het vlak van emissies maar doen geen toezeggingen op gezondheid.

Het treffen van milieumaatregelen vormt een essentieel onderdeel van de bredere duurzaamheidsstrategie van Tata Steel. Lees meer over onze ambities in het meest recente [duurzaamheidsverslag](#).

2. Hoe vindt onderzoek plaats en hoe wordt aangetoond dat aan de normen en impact op gezond wordt voldaan?

Voor het project Heracless-Groen Staal worden vergunningaanvragen en een milieueffectrapport (MER) voorbereid. Voor beide dienen milieuonderzoeken uitgevoerd te worden. Het onderzoek naar luchtkwaliteit is daarbij belangrijk. In de luchtonderzoeken wordt zowel naar de emissie van stoffen gekeken als ook naar de verspreiding daarvan in de omgeving.

De afdeling HSSE (Health, Safety, Security & Environment) van Tata Steel monitort de productieprocessen en emissies van het bedrijf. Metingen worden uitgevoerd door geaccrediteerde experts en daarbij wordt gebruik gemaakt van geavanceerde meetapparatuur. Tata Steel rapporteert emissies via het elektronisch milieujaarverslag ([e-MJV](#)), de ingevoerde cijfers worden geaccordeerd door het Bevoegd Gezag. De overheden - op Europees, landelijk en provinciaal niveau – bepalen welke normen er gelden voor de emissies van onze activiteiten en hoe deze vervolgens worden opgenomen in vergunningen. [GGD Kennemerland](#) kan de concentraties op leefniveau beoordelen.

De gegevens die gebruikt worden in de onderzoeken voor Heracless-Groen Staal zijn deels gebaseerd op metingen aan bestaande installaties. Voor de nieuwe installaties wordt de emissie bepaald op basis van de gegevens van de leverancier. Nadat de installaties in bedrijf zijn genomen zal de daadwerkelijke emissie ook worden gemeten. We staan kort stil bij een aantal belangrijke onderdelen.

Zeer Zorgwekkende Stoffen. De landelijke overheid heeft opdracht gegeven om in kaart te brengen waar in Nederland zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) worden uitgestoten. De [lijst van ZZS](#) die de overheid hanteert voor deze inventarisatie bevat 1.600 stoffen. Tata Steel heeft de inventarisatielijst voor ZZS in 2021 ingediend. Deze is ook op onze website te vinden (zoek daarvoor op ZZS). Daarnaast zijn ook de Vermijdings- en Reductieplannen (VRP) ingediend. Voor ZZS geldt namelijk een minimalisatieverplichting, wat betekent dat er continu gewerkt moet worden aan vermindering van ZZS. Dat hebben we uitgewerkt in de VRP.

Luchtkwaliteit Op de site van de Omgevingsdienst IJmond wordt data over luchtkwaliteit gepubliceerd ([Luchtkwaliteit - Omgevingsdienst IJmond \(odijmond.nl\)](#)), waaronder rapporten van het RIVM ([Overzicht rapporten gezondheid in de IJmond | RIVM](#)) en de GGD. Data over de luchtkwaliteit zijn beschikbaar op de site van luchtmeetnet. Daar worden onder andere de data voor fijnstof weergegeven. Voor meer informatie over Tata Steel en luchtkwaliteit verwijzen we u graag naar de pagina [Uitstoot en Luchtkwaliteit](#). Voor meer informatie over mogelijke algemene gezondheidseffecten van bijvoorbeeld stof op gezondheid verwijzen we graag door naar de website van de [GGD Kennemerland](#) en de website van het RIVM, die op [veelgestelde vragen met betrekking tot gezondheid antwoorden hebben geformuleerd](#).

Normen. De emissie en verspreiding van afzonderlijke bronnen en alle bronnen samen worden getoetst aan wettelijke normen en de voorschriften in de vergunning. Daarbij moet zowel naar de reguliere bedrijfssituatie als ook naar incidenten worden gekeken. In Heracless-Groen staal wordt

zoveel mogelijk geanticipeerd op ontwikkelingen in wet- en regelgeving. Dat betekent in de praktijk dat nieuwe installaties waar mogelijk beter zullen presteren dan de huidige normen.

In het MER wordt naast emissie en verspreiding specifiek aandacht besteed aan gezondheidsaspecten. Er is geen wettelijke definitie wat in dit verband onder omgevingsgezondheid of gezondheid wordt verstaan. Bij de beoordeling worden de relevante milieuaspecten in samenhang betrokken en vindt beoordeling van de effecten plaats op basis van nationale en internationale advieswaarden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de advieswaarden voor de luchtkwaliteit zoals gepubliceerd door de WHO.

Uiteindelijk bepaalt het Bevoegd Gezag op advies van de commissie voor de MER wat er hoe wordt onderzocht en gerapporteerd.

3. Welke maatregelen gaan jullie treffen en wanneer om de gezondheid te waarborgen?

Wat de emissie van (gevaarlijke) stoffen betreft voldoen we op dit moment aan de wettelijke normen en de voorschriften uit de vergunning. We hebben een pakket aan maatregelen aangekondigd en al grotendeels uitgevoerd, dat gericht is op verminderen van de emissies van bestaande installaties. Zo dragen we bij aan een schone en gezondere leefomgeving. Dat pakket heet Roadmap plus en is in naar verwachting 2025 volledig gerealiseerd.

Daarnaast treffen we in het project Heracless-Groen Staal maatregelen om de emissie verder te reduceren. Onderdeel van het project is het uit bedrijf nemen van Hoogoven 7 en Kooks- en Gasfabriek 2. Die maatregelen worden voor 2030 gerealiseerd. De effecten daarvan op de emissie en de verspreiding worden inzichtelijk in het milieueffectrapport (MER).

We zijn met de overheid in gesprek over maatwerkafspraken. Daarbij spelen luchtmissies en gezondheid een belangrijke rol. In een uitgebreide [brief](#) ter toelichting op het aangepaste Groen Staal plan zoals dat in het kader van de maatwerkafspraken op 3 november 2023 aan het ministerie van EZK is gepresenteerd, wordt ingegaan op de aanvullende milieumaatregelen die we voorstellen en welke daarvan onderdeel zijn van het voorliggend Groen Staal plan. Tevens geven we meer inzicht in de emissiereducties. In hoofdstuk 3 van dit verslag is het overzicht weergegeven van de cumulatieve emissiereductie van de maatregelen uit Roadmap plus, de aanvullende maatregelen en het Groen Staal plan.

Tata Steel ondersteunt nieuwe onderzoeken naar de gezondheid in de IJmond. Tata Steel doet zelf ook veel onderzoek naar de bijdrage van haar activiteiten aan de luchtkwaliteit en depositie in de omgeving. Dit doet Tata Steel met eigen experts, maar ook met externe experts en wetenschappelijke instituten. De resultaten van onderzoeken gebruiken wij om te kunnen bepalen welke nieuwe maatregelen, ook op basis van zich steeds vernieuwende technologie, wij kunnen nemen om emissies verder terug te dringen. In het verleden zijn al veel maatregelen genomen in de bedrijfsvoering, die de overlast op meerdere vlakken hebben doen afnemen. Dit is een continu proces voor Tata Steel.

5. Eerste effecten participatie

Een belangrijk punt bij participatie is wat er met de verstrekte participatiereacties door de initiatiefnemer wordt gedaan. Hoewel het project nog doorloopt en er ook in de formele procedures nog zaken dienen te gebeuren, geven we in dit hoofdstuk alvast een eerste beeld van hoe de participatiereacties uit de eerste en tweede participatiefase zijn verwerkt in het project. Dat doen we door in onderstaande drie paragrafen achtereenvolgens aandacht te besteden aan het voorgenomen project, de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en de participatie.

5.1. Het Voornemen

Naast andere ontwikkelingen heeft de participatie eraan bijgedragen dat de keuze voor de installaties in het voorgenomen project opnieuw is beoordeeld. Als onderdeel van de beoordeling zijn we met diverse partijen die alternatieven hebben ingebracht in gesprek gegaan. Daarnaast hebben focusgesprekken met belanghebbenden plaatsgevonden over de techniek. Het resultaat is het voorgenomen project dat beschreven is in de gewijzigde Notitie Voornemen zoals dat op 8 november 2023 is gepubliceerd. De alternatieven die uit de participatie naar voren zijn gekomen hebben we bekeken en zijn betrokken bij het opstellen van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Zo kijken we als onderdeel van het onderzoek naar alternatieven en varianten in NRD naar de keuze tussen verschillende smeltoven zoals een REF en EAF en komen ook andere alternatieven ter beoordeling aan de orde. Zie hiervoor ook de volgende paragraaf over de NRD.

De participatie heeft er dus mede aan bijgedragen dat de keuze voor de installaties in het voorgenomen project opnieuw is beoordeeld en dat de DRP-EAF nu de kern vormen van het gewijzigde plan Heraclous Groen Staal.

Daarnaast zullen in het MER alternatieven en varianten worden beschouwd. Of een alternatief of variant realistisch is, hangt af van het feit of deze kan voldoen aan de doelen en randvoorwaarden van de voorgenomen activiteit. De mogelijke alternatieven en varianten worden dan ook afgezet tegen vooraf gestelde randvoorwaarden en doelen.

5.2. Notitie Reikwijdte en detailniveau

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is een document dat door ons als initiatiefnemer wordt opgesteld voorafgaand aan het milieueffectrapport (MER). De NRD wordt gepubliceerd en belanghebbenden en wettelijke adviseurs kunnen hierop reageren. De NRD wordt ook voorgelegd aan de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage. Uiteindelijk geeft het Bevoegd Gezag (hier de Omgevingsdienst) een advies voor het opstellen van het MER. In dat advies NRD staat de reikwijdte en het detailniveau voor het MER. Dat betekent dat aangegeven wordt waar het MER allemaal over moet gaan en hoe de onderzoeken uitgevoerd moeten worden.

De NRD geeft uitleg over de technologische kant van het project en de alternatieven die beoordeeld worden. In de participatiereacties is aandacht gevraagd voor een aantal onderwerpen. Deze reacties hebben eraan bijgedragen dat inzicht is verkregen in voor belanghebbenden belangrijke thema's. In de NRD is een specifieke paragraaf opgenomen waarin aangegeven is hoe we opvolging geven aan deze thema's en welke aanpassingen of overwegingen zijn gemaakt op basis van de participatie.

In de participatiereacties is ook aandacht gevraagd voor de scope, ofwel de reikwijdte. Zo zijn er vragen gesteld over bedrijven die buiten Tata Steel vallen, maar daar wel mee te maken hebben. Ook zijn er vragen gesteld over de energievoorziening en de infrastructuur die daarvoor nodig is. In de NRD wordt nadrukkelijker en gemotiveerd aangegeven welke onderdelen wel en niet worden meegenomen en in hoeverre er ook buiten het eigen terrein naar installaties wordt gekeken. In het MER wordt het plan beoordeeld op milieueffecten en gezondheidsaspecten. Dat is inclusief veranderingen op het terrein van Tata Steel en daarbuiten die het gevolg zijn van de geplande veranderingen. Als er als gevolg van dit plan veranderingen optreden bij aanverwante bedrijven, worden die dus meegenomen in het MER. De bestaande activiteiten van die bedrijven maken geen deel uit van het MER.

Zoals eerder aangegeven, wordt in de NRD ook aangegeven welke alternatieven en varianten worden beoordeeld. De keuze voor die alternatieven en varianten is mede gebaseerd op de participatiereacties. In de NRD zijn onderstaande alternatieven en varianten aangegeven.

Alternatieven

Alternatieven zijn ingrijpender dan varianten. Dat wil zeggen dat een variant een keuze is binnen het voornemen en dat alternatieven een keuze is voor bijvoorbeeld de gekozen techniek om te komen tot de gewenste doelen of de keuze waar het voornemen wordt gerealiseerd.

Alternatieven die overwogen worden zijn:

- Een alternatief voor de gekozen DRP-EAF techniek zoals toepassing van een combinatie van een DRP met een Reducing Electric Furnace (REF);
- Toepassing van alleen een EAF in combinatie met het inkopen van halffabricaten;
- Een alternatief voor de gekozen techniek voor de DRP (bijvoorbeeld Midrex);
- Als alternatief voor de gekozen DRP-EAF techniek toepassing geven aan het Hisarna-SMU alternatief;
- Het als eerste uitfaseren van Hoogoven 6 in plaats van Hoogoven 7;
- Een alternatieve locatie op of buiten het terrein van Tata Steel.

Varianten

Varianten zien toe op delen van het voornemen die op andere wijze uitgevoerd kunnen worden, maar bijvoorbeeld ook varianten voor de wijze waarop de aanlegfase wordt uitgevoerd. De varianten die worden uitgewerkt worden definitief bepaald in het MER. Varianten die in dit stadium door Tata Steel worden overwogen zijn (niet limitatief):

- Verschillende wijzen waarop de elektriciteitscentrales in bedrijf blijven na het gedeeltelijk wegvallen van de hoeveelheid hoogovengas;
- De wijze waarop afgevangen CO₂ wordt verwerkt en afgevoerd, daarnaast wordt in deze variant onderzocht in hoeverre afvoer van CO₂ kostenefficiënt is in relatie tot de overgang naar voornamelijk waterstof;
- Toepassing van twee kleinere EAF-installaties in plaats van één grote;
- Realisatie van de EAF aan de noord- of westzijde van de oxystaalafabriek;
- Wijze waarop de installaties en processen gekoeld worden. Dit betreft een keuze tussen doorstroomkoeling, koeltorens met zoet- of brak water of luchtkoeling;
- De wijze waarop slakken verwerkt worden; op het terrein van Tata Steel of verwerking door derden.

Voor de aanlegfase kan gedacht worden aan de wijze waarop het bouwproces plaatsvindt, bijvoorbeeld:

- Het ter plaatse bouwen van alle installatieonderdelen of het (gedeeltelijk) modulair aanvoeren van installatieonderdelen, die ter plaatse worden gemonteerd;
- De routes voor de aanvoer van materieel over de openbare weg en het terrein van Tata Steel alsmede de modaliteit daarvan (wegvervoer versus scheepsvervoer of een combinatie).

Zoals aangegeven kunnen alternatieven en met name varianten betrekking hebben op verschillende fasen van het project. In het MER zullen voornoemde alternatieven en varianten getoetst worden aan de doelstelling en voorwaarden voor het project en zal vervolgens beoordeeld worden welke kansrijke alternatieven en varianten worden uitgewerkt en op welke wijze.

5.3. Participatie tot op heden en vervolg

Zoals ook uit dit verslag blijkt, hebben participatiereacties al effect gehad op de participatie zelf. Zoals aan het begin van dit verslag aangegeven, is er op basis van de participatiereacties besloten om meer ruimte te bieden voor participatie dan in het oorspronkelijke Participatieplan van 22 maart 2023 was voorzien.

In het participatieplan staat beschreven waarop de participatie in de basis betrekking heeft. De gekozen techniek was bijvoorbeeld geen onderwerp voor participatie. Dit onderwerp heeft alsnog de nodige reacties opgeleverd. Mede op basis daarvan zijn de participatiereacties die betrekking hebben op de gekozen techniek niet terzijde gelegd, maar inhoudelijk opgepakt. Dit heeft tot een nieuwe afweging geleid, waarbij ook met belanghebbenden is gesproken.

De participatie heeft dus al waardevolle inzichten opgeleverd. Onderstaand komen nog enkele andere onderwerpen aan de orde die zijn voortgekomen uit de participatie

Onder andere vanwege deze participatiereacties is meer expliciet ingegaan op het thema gezondheid. Dat is altijd een onderwerp in het MER, maar heeft ook in het project nadrukkelijk meer de aandacht gekregen. Dit komt concreet naar voren in de [brief](#) van 23 november 2023 aan de ministeries van EZK en IenW, waarin een toelichting op de gewijzigde Groen Staal plannen wordt gegeven.

Uit de participatiereacties blijkt er behoefte te zijn aan meer inzicht in monitoring en wijze van meten. Volgens de participatiereacties moet een maatregel die gericht is op verbetering objectief meetbaar zijn om het te kunnen controleren. Monitoring wordt ook benoemd in de eerdergenoemde brief van 23 november 2023. Het gaat hierbij om monitoring, zowel van verbetering aan bestaande installaties, als ook van emissies van nieuwe installaties voor groen staalproductie. Omdat dit een belangrijke parameter is voor vertrouwen zal dit een onderwerp blijven op de agenda's in verschillende trajecten.

Hinder door een toename in schrotgebruik was een punt waar belanghebbenden aandacht voor hadden als gevolg van de gewijzigde plannen. De zorgen gaan met name over geluidshinder. Voor de nieuwe EAF en de bijbehorende uit te breiden schrootverwerking is geluid een aandachtspunt. We voorzien een schil om de EAF en overkapping van onze schrootopslag. Beide maatregelen helpen om zowel emissies als geluidsbelasting voor de omgeving te beperken.

In de participatiereacties is ook gevraagd naar overkappingen van opslagen en mengvelden. In het aangepaste plan worden dergelijke opslagen voorzien. Bovendien wordt in de brief van 23 november 2023 ingegaan op de overkappingen en andere aanvullende maatregelen buiten het project zoals die in het kader van de maatwerkafspraken aan de orde zijn.

Het beter betrekken van jongeren is een punt van aandacht wat zowel in de participatiereacties al in het focusgesprek over het thema participatie naar voren is gebracht. De ideeën die hierover heen en weer zijn uitgewisseld, zullen worden uitgewerkt. Voor jongeren zijn de energietransitie en een schone leefomgeving immers bij uitstek belangrijk.

Er is door bepaalde belanghebbenden ook aangegeven dat er behoefte bestaat om hen meer en nadrukkelijker bij het verdere proces te betrekken. Zo is bij het focusgesprek over participatie door de deelnemers voorgesteld om in die samenstelling structureel gesprekken over participatie te organiseren, vergelijkbaar met een klankbordgroep. Dit kan helpen bij het opbouwen van een duurzame dialoog en het herstel van vertrouwen. We hebben de verdiepende gesprekken en de focusgesprekken als nuttig en constructief ervaren. We voorzien dat de participatie ook in volgende stappen in het proces uitgebreider zal zijn dan we in het oorspronkelijke Participatieplan hadden voorzien. De participatie blijft een doorlopend proces waarbij dialoog en communicatie zal blijven plaatsvinden in een constructieve samenwerking met de omgeving.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Met de invoering van de wet krijgt participatie bij de ontwikkelingen en uitvoering van plannen meer aandacht. Momenteel vinden er in Nederland bij zowel initiatiefnemers als ook bij de overheid dus volop ontwikkelingen plaats om invulling te geven aan participatie. Als Tata Steel hebben we vooruitlopend op deze ontwikkeling al direct aan het begin van het project Heracless-Groen Staal ervoor gekozen om participatie een volwaardige plek te geven in het project. Dit betekent gelijke tijd dat we op bepaalde momenten en op bepaalde onderwerpen aan het zoeken zijn geweest naar een goede invulling. Soms was het ook pionieren. We waarderen de betrokkenheid van belanghebbenden om samen tot een goed participatieproces te komen.

In de vergadering van 27 november 2023 bespraken de leden van de Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland de gewijzigde Groen Staal plannen van Tata Steel. Tijdens die vergadering hebben diverse partijen zich positief uitgesproken over de participatie in het project. Wij zien dat als een aanmoediging om door te gaan met onze inspanningen en belanghebbenden daar optimaal bij te betrekken.

Bijlage 1 Verslagen focusgesprekken

In deze bijlage zijn de verslagen opgenomen van de zes focusgesprekken die plaats hebben gevonden in de periode maart tot en met december 2023. Over de thema's Gezondheid, Techniek en Participatie zijn ieder twee gesprekken gevoerd.

1.1.a Focusgesprek Techniek 10 juli 2023

Een korte impressie van het gesprek

De voorzitter opent de bijeenkomst en geeft een toelichting op het proces en het kader waarin dit gesprek plaatsvindt. Daarna volgt een voorstelronde omdat de meesten elkaar niet kennen.

Tata Steel geeft antwoord op de drie vooraf geformuleerde kernvragen op het gebied van het project en de techniek. Die antwoorden zijn verderop in deze paragraaf uitgebreid te vinden. Eerst geven we een korte impressie van het gesprek. Tata Steel geeft aan dat door veranderende externe factoren zoals de klimaatmaatregelen van de Minister van Energie en Klimaat en de reacties in het lopende participatietraject het oorspronkelijke plan van 2 DRP waterstofinstallaties met 3 REF smeltovens nog eens tegen het licht wordt gehouden. Met name het temporiseren en de installatie voor het smelten wordt daarbij bekeken. Daarbij wordt een EAF vergeleken met een REF.

Ook de vragen of de transitie naar groen staal niet sneller kan en of het in stand houden van de huidige capaciteit nodig is, komt aan de orde. Tata Steel is van mening dat een minimale productieomvang van 7 mln ton staal belangrijk is om concurrerend te kunnen zijn en dat realisatie voor 2030 een grote uitdaging is. Daarbij spelen in het ontwerp en het vergunningetraject veiligheid en milieu uiteraard een belangrijke rol.

Niet alle deelnemers zijn even goed bekend met de verschillende alternatieve technieken die aan de orde zijn en die in de participatiereacties zijn genoemd. Tata Steel bevestigt op vragen dat gezondheid en milieu mee worden gewogen in de uiteindelijke keuze voor de toe te passen techniek. Ook circulariteit krijgt de aandacht naar aanleiding van een vraag of verwerking van 20% schroot niet weinig is. Over de keten ligt dat percentage hoger in de volgende fase wordt gekeken naar verdere verhoging.

Er is ook gesproken over de energievoorziening en het zelf produceren van waterstof, bijvoorbeeld in het project Hermes. Het zelf produceren van waterstof maakt echter geen deel uit van het project.

Hoewel er een apart focusgesprek is over gezondheid, wordt er ook kort stilgestaan bij de emissie van PAK-stoffen. Vanuit de deelnemers wordt aangegeven dat Benzo-a-pyreen (BAP) een representatieve indicator voor de aanwezigheid van alle PAKs is en daarmee als gids-stof kan dienen.

Voor het kunnen realiseren van het plan zijn maatwerkafspraken met de rijksoverheid nodig. Vorig jaar is hiervoor een zogenaamd Expressions of Principles (EoP) ondertekend, die nu nader wordt ingevuld. De Europese Commissie bekijkt of de maatwerkafspraken net als in andere EU-landen op basis van de regels voor staatsteun geoorloofd is.

De huidige situatie en de vraag of er een aanvulling op Roadmap plus komt, komen ook aan de orde. Tata Steel geeft aan dat hier inderdaad naar wordt gekeken, maar dat hierover nog geen concrete toezeggingen kunnen worden gedaan.

Het beeld is dat de deelnemers een gesprek in deze kleinschalige setting waardevol vinden. Ook Tata Steel is tevreden met het gesprek. Wij zien de behoefte aan meer en duidelijkere communicatie en bekijken de suggestie om dialoog in deze kleinere setting voort te zetten.

1.1.b Focusgesprek Techniek 13 december 2023

Aanleiding en doel focusgesprek

Als onderdeel van het participatietraject voor het project Heracless Groen Staal organiseert Tata Steel focusgesprekken om een verdieping te bieden en te verkrijgen op de thema's gezondheid, participatie en techniek. Op basis van een grondige analyse van alle participatiereacties is gebleken dat deze thema's de meeste aandacht vragen. De focusgesprekken vinden plaats met een samengestelde en evenwichtige groep, zodat diverse perspectieven ter tafel komen en een constructief dialoog kan worden gevoerd op het desbetreffende thema. Op 13 december 2023 vond het focusgesprek over techniek plaats onder leiding van een onafhankelijke technisch voorzitter. Voorafgaand het focusgesprek zijn er documenten met de deelnemers gedeeld met achtergrondinformatie over het thema:

- **Aangevulde participatieplan**
Als initiatiefnemer van het project Heracless-Groen Staal heeft Tata Steel op 21 maart 2023 het Participatieplan gepubliceerd.
In de verkenningsfase (die startte met publicatie van de Kennisgeving Voornemen en Voorstel Participatie, ofwel KVVP) binnen dit project is de eerste participatiefase doorlopen. Naar aanleiding van de aanpassingen aan het Heracless Groen Staal-plan is het eerdere participatieplan aangevuld en dit aangevulde Participatieplan is op 8 november 2023 gepubliceerd. Hierna is opnieuw gelegenheid geboden om te reageren.
- **Participatieverslag van 20 juli 2023**
In dit reeds gedeelde participatieverslag worden de participatie-activiteiten beschreven uit de eerste participatiefase en hoe er met eerdere participatie reacties is omgegaan.
- **Brochure Groen Staal plan**
Dit betreft een verkorte samenvatting van het Groen Staal plan zoals op 3 november 2023 is ingediend bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Een korte impressie van dit gesprek

Ontwikkelingen sinds vorig focusgesprek

- Tata Steel is in april 2023 gestart met participatie. Mede door participatie heeft Tata Steel de Groen Staal-plannen aangepast. Dat heeft geresulteerd in een publicatie van een gewijzigd Notitie Voornemen samen met een door Tata Steel Aangevuld Participatieplan. Naar aanleiding van het aangevulde participatieplan vond een aanvullende participatieronde plaats. In dat kader zijn ook opnieuw focusgesprekken georganiseerd.
- Een van de veranderingen vond plaats op de techniekkeuze. Het oorspronkelijke plan ging eerst uit van twee Direct Reduction Plants (DRP's) en drie Reducing Electrical Furnaces (REF's) en is met het nieuwe plan gewijzigd naar één DRP en één Electric Arc Furnace (EAF). Deze verandering was mede ingegeven door participatie, financiële factoren en de gestegen kosten in de markt.
- Tata Steel heeft op 3 november 2023 haar aangepaste Groen Staal-plan ingediend bij het ministerie van EZK. In aanvulling hierop heeft Tata Steel een uitgebreide brief opgesteld waarin dieper wordt ingegaan in hoe Tata Steel invulling geeft aan maatregelen ten bate van

gezondheid. De brief is eerst gedeeld met de focusgroep Gezondheid en vervolgens ook gepubliceerd voor een breder publiek.

- De Notitie Reikwijdte Detailniveau (NRD) is 12 december in concept ingediend bij de OD NZKG en wordt naar verwachting in januari 2024 gepubliceerd door de OD NZKG. Daaropvolgend zal door de OD een participatiebijeenkomst worden georganiseerd in de vorm van “omgevingstafels” voor het publiek. In de stap daarna stelt Tata Steel het MER (Milieueffectrapport) op.

Technologische ontwikkelingen

De Project Engineer Manager¹ (verantwoordelijk voor het leiden van de technische opgave van het project) begint met het geven van een uitgebreide uitleg over het huidige staalproductie proces en de veranderingen door implementatie van de “Direct Reduced Iron” (DRI) technologie. Er wordt ook inzicht geboden in de overstap van REF naar EAF vanuit technisch perspectief. Een van de overwegingen om over te stappen op DRI-technologie zijn de CO₂-reductie doelstellingen die met dit plan worden beoogd. Het doel om met dit plan CO₂ te reduceren wordt onder meer gerealiseerd door het sluiten van twee Hoogovens in twee stappen en de introductie van DRI-technologie.² Met deze technologie wordt ijzer uit ijzererts ontsloten door het gebruik van aardgas of waterstof, wat leidt tot minder CO₂ uitstoot. Een overweging voor de overstap naar de EAF is ook geweest dat de REF bestaande technologie is in de non-ferro industrie, maar op deze schaal van staalproductie nog niet wordt gebruikt. De EAF is daarentegen een gebruikelijke techniek wat beter aansluit op de schaalbaarheid van het bedrijf.

Een van de deelnemers vraagt of er een DeNOx bij de DRP-installatie komt en hoe dit bijdraagt aan de vermindering van NO_x. Er worden verschillende DeNOx-maatregelen genoemd die bijdragen aan de vermindering van NO_x waaronder bij de Pelletfabriek als onderdeel van het Roadmap plus programma en een DeNOx bij de DRP. Een mogelijke toepassing van een DeNOx bij de EAF wordt bekeken. Bij de EAF is gekozen voor een ontwerp waarbij NOx emissie zo veel mogelijk beperkt wordt. Tata Steel heeft van de leverancier van de installatie een indicatie gekregen dat de vorming van NO_x heel laag is. Omdat er veel factoren relevant en van invloed zijn wordt hiernaar in gezamenlijkheid met de leverancier nog nader onderzoek gedaan. Op dit moment kunnen over NOx geen verdere uitspraken worden gedaan.

Er wordt een vraag gesteld over hoe het zit met NO_x-vorming in het nieuwe plan. Er wordt uitgelegd dat tijdens de verhitting op aardgas en waterstof NO_x ontstaat. Er wordt aangegeven dat NO_x-vorming voorkomen kan worden door verbranding met zuurstof in plaatst van lucht (combinatie van o.a. zuurstof en stikstof). Er is hier voor deze technologische ontwikkeling nu niet gekozen in de configuratie om zo dicht mogelijk bij de bestaande DRP-techniek te blijven.

Productievolume en gefaseerde transitie

Er is discussie over het verwachte productievolume in de huidige configuratie.

In de eerste fase kan Tata Steel 7.2 miljoen ton staal maken. Het tekort zal worden aangevuld door plakken aan te kopen.³

Per saldo zal 5 megaton CO₂ reductie gerealiseerd worden met het plan. KGF2 sluit eind 2029 en na

---

¹ De Project Engineer Manager wordt hier specifiek genoemd vanwege haar leidende rol in het gesprek in verstrekken van technische context.

² In de eerste stap sluit een eerste Hoogoven en in de tweede stap sluit een tweede Hoogoven.

³ De base case gaat uit van 7,2 megaton staalproductie per jaar; werkelijke jaarproducties kunnen hiervan afwijken, en het uitgangspunt van de base case staat daarom los van vergunningsruimte.

fase 1 sluit ook Hoogoven 7.⁴ De plannen voor fase 2 zijn om een tweede DRP en twee smeltovens (mogelijk REF's) in bedrijf te nemen. Volgens een deelnemer zou hieruit geconcludeerd kunnen worden dat tussen 2030 en 2037 een verdienmodel mogelijk zou zijn op productieniveau van 6.5 megaton. In dat kader zouden twee batterijen van Kookgasfabriek 2 dus ook eerder gesloten kunnen worden, aldus deze deelnemer.

Tata Steel verschilt hierin van inzicht en geeft aan dat de economische en concurrentiepositie ook mee moet worden gewogen, naast dat het sluiten van individuele batterijen van Kookgasfabrieken niet zonder meer direct technisch mogelijk is.

Betreffende de Kookgasfabriek refereert Tata Steel aan een grafiek in het RIVM rapport, meer specifiek figuur 73 van het RIVM rapport, waarbij de gezondheidsgevolgen van depositie en inhalering van verschillende stoffen op 1 schaal worden gebracht, de zogenaamde Disability Adjusted Life Years (DALY's). Ten aanzien van PAKs leiden deze effecten volgens dit rapport tot ongeveer 10 DALY's, waarvan in Wijk aan Zee ongeveer 5 door emissies van TSN en 5 door achtergrond (andere bronnen die in heel Nederland gelijk zijn). Dit ten opzichte van totaal 8000 totale DALY's waarbij de grootste bron PM10 fijnstof is. Tata Steel richt zich hierom meer op PM10 reductie, wat permanent is, dan een tijdelijk effect van eerdere sluiting (eerder dan eind 2029) van KGF2.

Tata Steel legt uit dat de verwachte emissies van de nieuwe installaties zijn berekend op basis van nu bekende informatie. Gedurende het opstellen van het MER (Milieueffectrapport) ontvangt Tata Steel data van de leveranciers op basis waarvan verspreidingsberekeningen worden gemaakt. Externe bureaus worden ingeschakeld om deze om te rekenen naar DALY's.

Participatie aandachtspunten

Deelnemers geven aan dat participatie goed geregeld, maar geven een aantal zaken mee om aandacht voor te houden:

- Maak duidelijk waar fase 2 over gaat. Als suggestie wordt meegegeven om in het MER een doorkijk te geven naar fase 2.
- Er zijn zorgen om risico's met betrekking tot stikstof in de eindfase en de invloed dat dit heeft op de biodiversiteit
- Mogelijk leidt de vlamboog in de EAF tot ozonvorming.
- Verkeer en veiligheid is een belangrijk aspect wat goed in kaart moet worden gebracht
- Er is zorg om de tijdlijn van 2030. Deze tijdlijn staat geen vertraging toe en de vraag is of 2030 dan ook realistisch is.

Expertcommissie en commissie Wijers en Blom

Er lopen nog andere ontwikkelingen naast deze participatiefase die van invloed zullen zijn op het Groen Staal-plan. De Expertgroep gezondheid IJmond is recentelijk van start gegaan. Deze expertgroep gaat de staatssecretaris van I&W adviseren over de vraag hoeveel milieu- en gezondheidswinst nodig is in de IJmond. De adviezen vormen naar verwachting van Tata Steel ook input voor de verdere dialoog in de maatwerkafspraken. De heren Wijers en Blom, twee externe adviseurs, zijn door het ministerie van EZK aangesteld om het ministerie te adviseren over alternatieven ten opzichte van het door Tata Steel aangeboden plan voor de Nederlandse staat.

---

⁴ Ervan uitgaand dat vergunningen, financiering en bouw er (tijdig) zullen komen, is het voornemen om KGF2 eind 2029 te sluiten.

Terugkerende focusgroep participatie en overige zaken

Deelnemers vinden het nuttig om in deze samenstelling contact te houden. Door alle deelnemers is toestemming gegeven om e-mailadressen onderling te delen.

1.2.a Focusgesprek Participatie 11 juli 2023

Een korte impressie van het gesprek

De voorzitter opent de bijeenkomst en geeft een toelichting op het proces en het kader waarin dit gesprek plaatsvindt. Daarna volgt een voorstelronde omdat de meesten elkaar niet kennen.

Tata Steel geeft aan hoe de samenstelling van de groep is ontstaan. En benadrukt dat de deelnemer van Betapartners.nl aanwezig is als aanvulling om te bespreken hoe jongeren in dit traject goed betrokken kunnen worden. Tata Steel geeft antwoord op de drie vooraf geformuleerde kernvragen. Die antwoorden zijn verderop in deze paragraaf uitgebreid te vinden. Eerst geven we een korte impressie van het gesprek.

Tata Steel geeft aan dat er geen handboek voor participatie in de Omgevingswet bestaat. Met de nieuwe Omgevingswet per 1 januari 2024 worden er extra eisen gesteld aan participatie. Ook in het Heracles-Groen Staal plan is het van groot belang om de omgeving optimaal te betrekken. De participatie is van start, maar zal in diverse fasen in verschillende vormen voortgezet worden. Tata Steel benoemt de bouwfase als voorbeeld waarin de wensen en eventuele zorgen van de omgeving van groot belang is.

Deelnemer merkt op dat al aanbevelingen uit zijn reactie op het plan zijn meegenomen in participatie tot nu toe. Alle deelnemers beamen dat het betrekken van de omgeving van groot belang blijft en ze blij zijn om op deze wijze hieraan bij te dragen.

Er is meer duiding gegeven over hoe Tata Steel tot nu toe participatie invult en welke rol overheidsinstellingen hebben in de verschillende fasen. Ook is door Tata Steel uitgelegd dat zij in overleg met Provincie Noord-Holland en Omgevingsdienst NZKG in deze eerste fase de regie hebben gekregen over participatie. Vanaf de volgende fasen zal de overheid een prominente rol hebben.

Deelnemers zijn benieuwd hoe er gecontroleerd wordt of participatie zo wordt uitgevoerd dat de belangen van de omgeving worden gewaarborgd. Ook speelt de vraag op welke wijze GGD, RIVM en Luchtmeetnet een rol spelen in de huidige fase. Tata Steel heeft aangegeven dat deze organisaties de mogelijkheid hebben gekregen een reactie te geven op de plannen. In deze fase hebben ze ook een adviserende of onderliggende rol in bijvoorbeeld onderzoeken voor het opstellen van de Milieu- en effectrapportage en het maatwerktraject.

Er waren waardevolle tips om huidige vorm van participatie te versterken, waaronder het versimpelen van de communicatie (soms te technisch van aard), proactief de omgeving te informeren, duidelijker zijn over waarop de omgeving kan participeren, transparant zijn over keuzes die door het bedrijf gemaakt worden, een doelgroep gerichte aanpak en het zoeken naar een objectieve manier van het delen van informatie. Ook werd door deelnemers geadviseerd om op te trekken met bedrijven in de omgeving die raakvlakken hebben met deze participatietrajecten. Bijvoorbeeld als het gaat om de onderwerpen waterstof en energie.

Ook is gesproken over het betrekken van de jongere generatie. Er zijn diverse ideeën ontstaan om deelname door de jongere generatie te verhogen. Bijvoorbeeld door het organiseren van een focusgroep voor jongeren én docenten, bezoeken aan scholen en deelname aan debatclubs.

Uit navraag aan het einde van het gesprek bleek dat de deelnemers dit gesprek waardevol vonden en er ook graag een vervolg aan zouden willen geven. Ook Tata Steel is tevreden met het gesprek. Zij nemen de adviezen ter harte en zullen openheid geven over in welke vorm participatie in de toekomst mogelijk zal zijn en hoe het vertrouwen in de omgeving versterkt kan worden.

1.2.b Focusgesprek Participatie 12 december 2023

Aanleiding en doel focusgesprek

Als onderdeel van het participatietraject voor het project Heracless Groen Staal organiseert Tata Steel focusgesprekken om een verdieping te bieden en te verkrijgen op de thema's gezondheid, participatie en techniek. Op basis van een grondige analyse van alle participatiereacties is gebleken dat deze thema's de meeste aandacht vragen. De focusgesprekken vinden plaats met een samengestelde en evenwichtige groep zodat diverse perspectieven ter tafel komen en een constructief dialoog kan worden gevoerd op het desbetreffende thema. Op 12 december 2023 vond het focusgesprek over participatie plaats onder leiding van een onafhankelijke technisch voorzitter. Voorafgaand het focus gesprek zijn er documenten met de deelnemers gedeeld met achtergrondinformatie over het thema:

- **Aangevulde participatieplan**
Als initiatiefnemer van het project Heracless-Groen Staal heeft Tata Steel op 21 maart 2023 het Participatieplan gepubliceerd.
In de verkenningsfase (die startte met publicatie van de Kennisgeving Voornemen en Voorstel Participatie, ofwel KVVP) binnen dit project is de eerste participatiefase doorlopen. Naar aanleiding van de aanpassingen aan het Heracless Groen Staal-plan is het eerdere participatieplan aangevuld en op 8 november gepubliceerd, waarop er opnieuw gelegenheid is geboden om hierop te reageren.
- **Participatieverslag van 20 juli 2023**
In dit reeds gedeelde participatieverslag worden de participatie-activiteiten beschreven uit de eerste participatiefase en hoe er met eerdere participatie reacties is omgegaan
- **Brochure Groen Staal plan**
Dit betreft een verkorte samenvatting van het Groen Staal plan zoals op 3 november 2023 is ingediend bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Een korte impressie van dit gesprek

Ontwikkelingen sinds vorig focusgesprek

- Tata Steel is in april 2023 gestart met participatie. Mede door participatie heeft Tata Steel de Groen Staal plannen aangepast. Dat heeft geresulteerd in een publicatie van een gewijzigd Notitie Voornemen samen met een door Tata Steel Aangevuld Participatieplan. Naar aanleiding van het aangevulde participatieplan vond een aanvullende participatieronde plaats. In dat kader zijn ook opnieuw focusgesprekken georganiseerd.

- Uit de eerdere participatiereacties bleek meer behoefte en duidelijkheid over participatie met betrekking tot gezondheid. Tata Steel heeft op 3 november 2023 haar Groen Staal plannen ingediend bij het ministerie van EZK. In aanvulling hierop heeft Tata Steel een uitgebreide brief opgesteld waarin dieper wordt ingegaan in hoe Tata Steel invulling geeft aan maatregelen ten bate van gezondheid.
Deze brief komt daarmee ook tegemoet aan de participatiereacties die op dit punt naar voren zijn gebracht. In dat kader is de brief gedeeld met de focusgroep Gezondheid. De brief is vervolgens ook gepubliceerd voor het bredere publiek.
- Tijdens de participatie is aangegeven om jongeren en gemeenten meer te betrekken bij de gesprekken ter verbreding van de doelgroepen, om een meer representatief beeld te krijgen.
- Tata Steel werkt aan initiatieven om deze groepen meer te betrekken. Zo is er voor jongeren een “Groen Staal spel” om jongeren op basisscholen spelenderwijs kennis te laten maken met de energietransitie en de plannen van Tata Steel. Onlangs is Jeroen Klumper, directeur duurzame transitie langs geweest bij drie gemeenten in de IJmond om een presentatie te geven over het plan.
- De Notitie Reikwijdte Detailniveau (NRD) is 12 december in concept ingediend bij de OD NZKG en wordt naar verwachting in januari 2024 gepubliceerd door de OD NZKG. Daaropvolgend zal door de OD een participatiebijeenkomst worden georganiseerd in de vorm van “omgevingstafels” voor het publiek. In de volgende stap stelt Tata Steel het MER (Milieueffectrapport) op.

Participatie jongeren

Tijdens het focusgesprek is uitgebreid gesproken over ideeën om participatie gericht op jongeren te vergroten. Het betrekken van jongeren is ook een punt van aandacht bij de Omgevingsdienst NZKG. Zo wordt daar nagedacht om bijeenkomsten georganiseerd om jongeren te betrekken bij de Notitie Reikwijdte Detailniveau.

Deelnemers hebben een aantal ideeën uitgewisseld over hoe jongeren op scholen beter kunnen worden betrokken. Deelnemers deelden inzichten met elkaar over hoe Burgerschapsvorming in het onderwijs kan worden gebruikt om leerlingen te betrekken bij de energietransitie en de rol van Tata Steel hierin. Het is verstandig om de energietransitie als startpunt te nemen en daarbinnen de verschillende ontwikkelingen te bespreken, zoals Tata Steel.

Er zijn specifieke initiatieven meegegeven, zoals het geven van een masterclass aan docenten en hun bestuurders, schoolbezoeken en ontwikkelen van een apart programma voor primair en voortgezet onderwijs om leerlingen te stimuleren kritisch na te denken over de energietransitie, met hierbij een focus op Tata Steel en gerelateerde aspecten zoals techniek en participatie. Bij jongeren op primair onderwijs kan bijvoorbeeld het Groen Staal plan spel worden ingezet om leerlingen hiermee kennis te laten maken. Het spel zou nog verbeterd kunnen worden en daar denkt men graag aan mee. Door een deelnemer wordt aangegeven dat er speciale techniekcentra in Hoorn zijn, waar de spellen onder begeleiding van een docent gespeeld kunnen worden. Tata Steel neemt de ideeën ter harte en zal naar aanleiding hiervan een afspraak plannen om dit idee en andere ideeën gericht op jongerenparticipatie verder te verkennen samen met de deelnemers.

Participatie gemeenten

Gemeenten worden zowel door Tata Steel als deelnemers als belangrijke stakeholders gezien in de IJmond. Onlangs zijn de gemeenteraadsleden uitgenodigd voor een rondleiding op het terrein van Tata Steel en recent een toelichting op het Groen Staal-plan voor de 3 gemeenteraden in het

stadhuis van Velsen. De gemeenteraadsleden gaven aan hierdoor een betere indruk te hebben gekregen van het bedrijf.

Een deelnemer geeft aan een bepaalde bevoegenheid en diversiteit in de regionale politiek te missen. Met name in de gemeente Heemskerk zijn het vaak dezelfde mensen die naar de rondleidingen gaan.

Daarnaast zien deelnemers dat gemeenten vooral in de reactieve modus zitten. Zo is in maart het oorspronkelijke plan publiekelijk gedeeld, maar werd afgelopen week door gemeenten een brief hierover gestuurd naar Tweede Kamer; te laat in de ogen van een paar deelnemers.

Door deelnemers wordt aangeraden om in nauw contact te blijven met de gemeenten en ze te blijven betrekken in het traject.

Versterken van communicatie

Deelnemers geven aan dat er in de communicatie meer zou kunnen worden ingezet op het benadrukken van het belang van Tata Steel. De negatieve zaken krijgen van de pers meer aandacht en de positieve ontwikkelingen worden onderbelicht; daar kan Tata Steel iets mee doen. Als voorbeeld geeft een deelnemer mee om het belang van staal vanuit een publieke behoefte te benaderen.

Volgens deelnemers kan Tata Steel de boodschappen scherper formuleren door bijvoorbeeld beter over het voetlicht te brengen dat staal van ons allemaal is en zorgt voor werkgelegenheid, iets wat niet alleen een privaat maar ook een publiek belang dient.

Vergroten betrokkenheid stakeholders en transparantie

Opgemerkt wordt dat kritische groepen/personen zich bewust afzijdig houden in het participatieproces. Er wordt gesproken over draagvlak en hoe Tata Steel ervoor kan zorgen om deze groepen aan boord te krijgen. Door deelnemers wordt aangegeven dat Tata Steel de positieve kanten moet belichten maar ook stil moet staan bij dingen die beter hadden kunnen worden gedaan in het verleden. Daarnaast wordt geadviseerd om gebruik te maken van kennis- en onderwijs en meer en duidelijker te communiceren over de discrepantie tussen de metingen van de Omgevingsdienst NZKG en Tata Steel. Ook wordt sterk aangeraden om natuur- en milieuorganisaties meer te betrekken en de eerder gedeelde aanvullende brief met betrekking tot het maatwerkplan actief met hen te delen.

Verder werd transparantie benoemd als belangrijk punt. Er is een nieuw plan, maar nergens in het plan vindt men iets terug over een eventuele vertraging als gevolg hiervan. Ook wordt de zorg uitgesproken met betrekking tot de in de Notitie Voornemen weergegeven tijdlijn die tot 2027 loopt, terwijl 2030 een belangrijk jaar wordt. Er wordt aangedrongen tot een aangescherpte planning en inzicht in de clustering van vergunningen.

Expertcommissie en commissie Wijers en Blom

Er lopen nog andere ontwikkelingen naast deze participatiefase die van invloed zullen zijn op het Groen Staal-plan. De Expertgroep gezondheid IJmond is recentelijk van start gegaan. Deze expertgroep gaat de staatssecretaris van I&W adviseren over de vraag hoeveel milieu- en gezondheidswinst nodig is in de IJmond. De adviezen vormen naar verwachting van Tata Steel ook input voor de verdere dialoog in de maatwerkafspraken. De heren Wijers en Blom, twee externe adviseurs, zijn door het ministerie van EZK aangesteld om het ministerie te adviseren over alternatieven ten opzichte van het door Tata Steel aangeboden plan voor de Nederlandse staat.

Terugkerende focusgroep participatie en overige zaken

Deelnemers gaven aan vaker in een dergelijke setting bijeen te willen komen om de eerder besproken ideeën en resultaten te bespreken en betrokken te blijven.

Deelnemers vinden het nuttig om in deze samenstelling contact te houden. Door alle deelnemers is toestemming gegeven om e-mailadressen onderling te delen.

1.3.a Focusgesprek Gezondheid 17 juli 2023

Een korte impressie van het gesprek

Uit het gesprek blijkt dat de deelnemers het belangrijk vinden dat Tata Steel in IJmuiden blijft bestaan, onder andere vanwege de werkgelegenheid en de positieve invloed op de sociaaleconomische status van de regio. Vrijwel alle deelnemers zijn het eens over het belang van Tata Steel, maar ze zijn ook kritisch over de impact van Tata Steel op de leefomgeving en de wijze waarop Tata Steel hierover communiceert.

Wantrouwen

De deelnemers zijn het erover eens dat Tata Steel moet werken aan het vertrouwen, omdat dit een belangrijke oorzaak is van het negatieve sentiment rondom het bedrijf. Diverse gebeurtenissen uit het verleden hebben dit wantrouwen gevoed. Zo geeft een deelnemer aan dat Tata Steel de afgelopen jaren veel vuil en andere schadelijke stoffen heeft uitgestoten. De bereidheid en urgentie om eerlijk antwoord te geven op kritische vragen is volgens deze deelnemer belangrijk voor het herwinnen van vertrouwen. Naast het herstel van vertrouwen moet er erkenning zijn voor de gevaarlijke stoffen, waaronder ZZS, die worden uitgestoten. De vraag is hoeveel van de 46 PAK-stoffen kankerverwekkend zijn en weet Tata Steel wel wat er precies uit de schoorsteen komt?

Verantwoordelijkheid en transparantie

Andere belangrijke kernwoorden onder de deelnemers zijn verantwoordelijkheid en transparantie. Een van de deelnemers noemt het Groen Staal plan een fantastisch plan, maar een duidelijk plan voor gezondheid ontbreekt. Wees als bedrijf transparant en open over milieu- en geuronderzoeken. Een belangrijke voorwaarde voor vertrouwen is volgens deelnemers dat Tata Steel openheid geeft over cijfers, resultaten van onderzoeken en in de communicatie duidelijk en transparant is, bijvoorbeeld over de meetmethodes. Deelnemers geven als tip mee om in Jip en Janneke taal te communiceren hoe Tata Steel bijvoorbeeld metingen uitvoert. Uit de discussie komt ook naar voren dat Tata Steel duidelijk moet zijn over tot hoever de verantwoordelijkheid strekt en ook waarover. Volgens Tata Steel kan het bedrijf verantwoordelijkheid dragen voor het verlagen van emissies, maar er moet ook meer aandacht zijn voor de zorgen en de gezondheidsbeleving van omwonenden.

Tata Steel heeft met het Roadmap Plus programma een pakket aan maatregelen aangekondigd en grotendeels al uitgevoerd dat gericht is op verminderen van de emissies van bestaande installaties. Daarnaast wordt met het project Heracless-Groen Staal maatregelen getroffen om de emissies verder te reduceren. Voor het verkrijgen van de benodigde vergunningen moet Tata Steel ook aantonen dat er wordt voldaan aan de best beschikbare technieken. Voor ZZS geldt een minimalisatieverplichting. Dit maakt, naast de milieu- en geuronderzoeken en de verspreidingsberekeningen straks deel uit van de vergunningaanvragen.

Maatschappelijke en sociale gezondheid

Over de vraag wat Tata Steel verstaat onder gezondheid en wat de ambitie op dit gebied is, wordt door Tata Steel gezegd dat er binnen het bedrijf een brede dialoog wordt gevoerd over wat er onder

gezondheid moet worden verstaan. Het is een veelomvattend begrip, niet iets wat concreet kan worden gemeten. Daarnaast wordt over dit onderwerp mede naar aanleiding van het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) een brede maatschappelijke discussie gevoerd in Nederland. Niet alleen bij Tata Steel speelt dit thema, maar ook bij andere bedrijven, ook in andere delen van Europa. Een eenduidig antwoord bestaat eigenlijk niet op deze vraag. Wat ook uit RIVM-rapporten blijkt is dat gezondheid wordt beïnvloed door meerdere factoren, waaronder luchtkwaliteit maar bijvoorbeeld ook de leefstijl van mensen. Tata Steel draagt voor een deel bij aan de luchtkwaliteit. De ambitie is om de emissie te verminderen en de effecten van het Groen Staal plan en Roadmap plus beter te kunnen herleiden. Tata Steel werkt er dagelijks hard aan om deze ambities te realiseren.

Feiten en het gesprek

Een paar deelnemers geven aan dat zij hebben geprobeerd om negatieve berichtgeving en uitlatingen van kritische groeperingen met feiten te weerleggen. Lokale media en deze groeperingen blijken daar echter niet voor open te staan en de gegevens aan de kant te schuiven. Een deelnemer zegt dat de meest kritische NGO's niet in gesprek willen over de feiten. Het nuanceren van negatieve berichten leidt in sommige gevallen zelfs tot bedreigingen uit de directe omgeving. Mensen durven zich daardoor niet positief over het bedrijf te uiten en houden zich om die reden stil, aldus een deelnemer. Ook vindt een deelnemer dat deze polarisatie juist maatschappelijke en sociale gezondheidsklachten in de hand werkt en misschien wel leidt tot grotere gezondheidsproblemen.

Daarnaast krijgt Tata Steel het verwijt dat onjuiste berichten met onvoldoende succes worden bestreden. Een van de deelnemers geeft aan dat het RIVM andere cijfers meet dan op basis van de gegevens van Tata Steel verwacht mag worden. Rapportages van onder andere het RIVM geven wel degelijk aanleiding tot zorgen. Er blijkt meer behoefte te zijn aan een gezamenlijke en geaccepteerde basis van feiten.

Vervolg

Uit het gesprek blijkt dat alle deelnemers zich welwillend tonen om mee te denken en te zoeken naar oplossingen. Tata Steel zal de voorgenomen reductie van de emissie van gevaarlijke stoffen in de praktijk waar moeten maken. Daarnaast helpt het als Tata Steel meer transparant informatie zal delen over milieu- en geuronderzoeken. Tegelijkertijd is Tata Steel zich er ook van bewust dat dit voor sommige partijen niet genoeg zal zijn. Naast het reduceren van de emissies moet Tata Steel daarom samen met alle betrokkenen uit de omgeving werken aan het herstel van vertrouwen.

1.3.b Focusgesprek Gezondheid 11 december 2023

Aanleiding en doel focusgesprek

Als onderdeel van het participatietraject voor het project Heraclass Groen Staal organiseert Tata Steel focusgesprekken om een verdieping te bieden en te verkrijgen op de thema's gezondheid, participatie en techniek. Op basis van een grondige analyse van alle participatiereacties is gebleken dat deze thema's de meeste aandacht vragen. De focusgesprekken vinden plaats met een samengestelde en evenwichtige groep zodat diverse perspectieven ter tafel komen en een constructief dialoog kan worden gevoerd op het desbetreffende thema. Op 11 december 2023 vond het focusgesprek over gezondheid plaats onder leiding van een onafhankelijke technisch voorzitter. Voorafgaand het focus gesprek zijn er documenten met de deelnemers gedeeld met achtergrondinformatie over het thema:

- Toelichtende brief op Maatwerkafspraken
Op 3 november 2023 heeft Tata Steel de aangepaste Groen Staal plannen gepresenteerd en ingediend bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK).
In deze toelichtende brief geeft Tata Steel aan hoe invulling wordt gegeven aan gezondheid in het kader van de maatwerkafspraken.
- Brochure Groen Staal plan in het kort
Dit betreft een verkorte samenvatting van het Groen Staal plan zoals ingediend bij het EZK.

Een korte impressie van dit gesprek

Ontwikkelingen sinds vorig focusgesprek

- Tata Steel is in april 2023 gestart met participatie van het Groen Staal plan. Mede door participatie is het plan gewijzigd. Als gevolg van participatie, de recente bevindingen uit het RIVM -rapport heeft gezondheid meer aandacht gekregen in de plannen.
- Op 3 november 2023 heeft Tata Steel het aangepaste Groen Staal plan gepresenteerd en ingediend bij het Ministerie van Economische Zaken
- Zoals aangekondigd in de kamerbrief van 21 maart 2023, heeft Staatssecretaris Heijen (IenW) een expertcommissie gezondheid benoemd.
- Tata Steel heeft een uitgebreide toelichting opgesteld met betrekking tot aanvullende maatregelen, in aanvulling op het ingediende EZK-plan.⁵ Tata Steel heeft in de zomer van 2023 de technische keuze gemaakt en dit aangevuld met extra maatregelen voor emissies en gezondheid naar aanleiding van het recente RIVM-rapport. Hierin kwamen voor PM10, PM2.5, NO₂ en hinder naar voren, naast verlaging van Zeer zorgwekkende stoffen (waaronder metalen).
- Tata Steel legt nadruk op het verminderen van fijnstof (PM10) door middel van een windscherm in het Roadmap Plus programma en overkappingen in het EZK-plan. Als gevolg hiervan zal (grof) stof ook afnemen.
- Er is specifieke aandacht voor schrootafhandeling en geluidsoverlast. Tata Steel gaat het huidige schrotpark overkappen in het EZK-plan en het nieuwe schrotpark dat gebouwd wordt voor het schrot wat als gevolg van de plannen toeneemt wordt overkapt.
- De geur-contouren op het terrein worden kleiner door de maatregelen die we al nemen in Roadmap plus en er is specifieke aandacht voor piek- en tonale geluiden in de omgeving in het EZK-plan

Leefomgeving en gezondheid

Een deelnemer geeft aan dat de theorie, op basis waarvan de 2,5 maand levensverkorting (zoals is verondersteld in het laatste RIVM-rapport) is vastgesteld, genuanceerder is dan nu gepresenteerd wordt. Er zijn ook andere factoren, met grote en vergelijkbare invloed, zoals levensstijl maar ook woon- en verkeerssituatie. De plaatsen Beverwijk en Velsen Noord liggen dicht op de A9. De verkeersintensiteit heeft een effect van 1,3 maand levensduurverkorting op de totale levensverwachting. Echter wordt dit minder breed uitgemeten dan de 2,5 maand levensduurverkorting die volgens het RIVM-rapport aan Tata Steel te wijten is. Er worden goede stappen gemaakt door Tata Steel, maar door negatieve berichtgeving worden zaken ook uit verband getrokken

De manier waarop hiernaar wordt gekeken heeft ook te maken met perceptie, aldus een andere deelnemer in reactie hierop. Kijk bijvoorbeeld maar naar Wijk aan Zee; daar is de perceptie over het algemeen negatief. Tata Steel kan negatieve framing alleen wegnemen door te werken aan vertrouwen, hetzij door het nemen van maatregelen, zoals de plaatsing van de DeNOx en het windscherm, hetzij door objectief (metingen) aan te tonen dat een maatregel daadwerkelijk tot het beoogde effect leidt.

---

⁵ Het Groen Staal-plan is een transitie waarmee een miljardeninvestering gemoeid is. Net als bij onze Europese concurrenten kan deze transitie niet zonder financiële steun van de overheid plaatsvinden. Met de indiening van het aangepaste Groen Staal-plan is een nieuwe fase ingegaan. De volgende stap is dat de overheid het plan nauwkeurig zal bestuderen en dat Tata Steel Nederland en de Nederlandse overheid verder met elkaar gaan praten om tot een definitieve maatwerkovereenkomst te komen zodat tot uitvoering van het plan over kan worden gegaan.

Een deelnemer vraagt hoe Tata Steel berekeningen uitvoert. Tata Steel hanteert een geaccrediteerd verspreidingsmodel waarmee berekend wordt wat de emissies betekenen voor luchtconcentraties in de omgeving. Emissies van open bronnen worden door externe bureaus gemeten. Het luchtmeetnet meet ook de polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAKs) in de lucht, waaronder die mogelijk ook van Tata Steel afkomstig zijn. Deze metingen meten echter ook de PAKs als gevolg van met name houtstook door huishoudens.

Op de vraag van een deelnemer wanneer Tata Steel aan de WHO-richtlijn 2021 denkt te kunnen voldoen, wordt aangegeven Tata Steel een aandeel neemt (fair share) om aan de aangescherpte WHO-richtlijn uit 2021 te voldoen.⁶ Op dit moment komt Tata Steel in de buurt van deze normstelling, wanneer naast roadmap+, de overkappingen van de erts- en pelletvelden worden uitgevoerd.

Deelnemers zijn positief over de duidelijke toelichting in de aan hen toegestuurde aanvullende brief met betrekking tot het maatwerkplan die veel detail bevat. Wel moet meer duidelijkheid komen over fase 2 en er moet meer zicht komen op het totale productievolume in alle fasen. Kijk ook goed naar de gevolgen op het productievolume, luidt de oproep van een van de deelnemers. Tata Steel kan in de eerste fase 7.2 miljoen ton staal maken.⁷ Het tekort zal worden aangevuld door plakken aan te kopen. De vraag is of dat wel verstandig is, aldus een deelnemer in reactie hierop. Dat de overkappingen worden benoemd en dat er nadruk wordt gelegd op verzamelen van data wordt als positief ervaren. Volgens een deelnemer moet Tata Steel erop toe zien om geen verwachtingen te wekken over wat wel of niet overkapt wordt. Waak voor uitspraken als "alles wordt overkapt" maar wees daar specifiek over.

De discrepantie tussen het RIVM-rapport en de metingen gedaan door Tata Steel voor PAKs en fijnstof PM10 en PM2,5 wordt door een deelnemer ter sprake gebracht. Volgens deze deelnemer zijn de metingen op KGF2 met name op de deuren zijn nog steeds niet gedaan. Tata Steel laat in reactie hierop weten dat deze metingen in opdracht van de Omgevingsdienst door SGS worden uitgevoerd. Hierdoor wordt door Omgevingsdienst de onafhankelijkheid van de metingen gewaarborgd. Hierdoor ontstaat wel vertraging omdat de voorgelegde meetplannen praktisch niet uitvoerbaar zijn, en ook tot onacceptabele onveilige situaties voor diegenen die meten leiden. Tata Steel wil ook deze metingen zo snel mogelijk realiseren.

Andere ontwikkelingen

In het kader van het thema "leefomgeving" en de recent aangekondigde 800 fte reductie geeft een deelnemer het belang aan van de verdere exploitatie van de gronden ten zuid/westen van het TSN-terrein, voor de ontwikkeling van Ecoport en aansluiting op de Offshore business. Dit zou vele banen creëren volgens deze deelnemer en verzoekt Tata Steel dan ook te kijken naar wat Tata Steel Port Talbot, Jingye en British Steel ondernemen in het Verenigd Koninkrijk.

Een andere deelnemer vraagt of er ook wordt gekeken naar mogelijkheden om PAKs te scheiden en op te vangen en of CCU (Carbon Capture Usage) bekeken wordt. Deelnemer adviseert Tata Steel om deze mogelijkheden te bekijken.

Subsidie

De afhankelijkheid van subsidie baart sommige deelnemers zorgen. Kan het plan zonder subsidie wel doorgang vinden? Zonder subsidie zal het immers moeilijk worden om het plan te realiseren. Tata Steel vraagt aan de overheid een deel van het budget wat gereserveerd is voor verduurzaming om de plannen te realiseren. De overheid stelt daar ook voorwaarden tegenover met betrekking tot gezondheid. Aanvankelijk legde het plan vooral nadruk op CO2 reductie voor 2030. Het sentiment is nu anders, waardoor gezondheid nu een prominentere plek gekregen en de nadruk niet alleen op CO2 reductie wordt gelegd. Een deelnemer vraagt zich af of EZK kan eisen om KGF2 te sluiten als

---

⁶ Met fair share wordt bedoeld de evenredige bijdrage aan verbetering van de Luchtkwaliteit.

⁷ De base case gaat uit van 7,2 megaton staalproductie per jaar; werkelijke jaarproducties kunnen hiervan afwijken, en het uitgangspunt van de base case staat daarom los van vergunningsruimte.

voorwaarde om voor subsidie in aanmerking te komen.

Tata Steel geeft aan dat het plan is om KGF2 eind 2029 te sluiten.⁸ Vervroegde sluiting van KGF2 is geanalyseerd en afgewogen tegen andere maatregelen, maar leidt tot aantal wezenlijke nadelen, zoals ook uiteengezet wordt in de aanvullende brief ten behoeve van het maatwerkplan.

Verdere participatie en aanbevelingen

Het verhaal rondom het aangepast Groen Staal-plan en wijze waarop participatie hierin is verwerkt, is volgens een deelnemer helder. Door een paar deelnemers wordt aangegeven dat de hoop vooral is gevestigd op de bereidheid van de overheid om subsidie te verlenen, want pas dan kan het plan ook uitgevoerd worden. Zorgen om nieuw kabinet spelen ook mee.

De vooraf toegezonden brochure (verkorte samenvatting van maatwerkplan) biedt volgens een deelnemer weinig diepgang. De aanvullende brief, daarentegen, is "buitengewoon goed". Daar staan veel meer details in. Wel is nog het verzoek om fase 2 duidelijker te maken en een duidelijkere tijdlijn te maken van de stappen. Tata Steel wordt aangespoord om over de eigen schaduw van haar plan heen te stappen en te kijken naar andere kansen, zoals een potentieel windmolenpark.

Deelnemers hebben ook opgemerkt dat er kritische groepen zijn die zich afzijdig houden in het participatietraject. De kans is aanwezig dat deze groepen straks zullen zeggen dat participatie mislukt is. Aan Tata Steel is dan ook het advies om hier aandacht voor te blijven houden. Verder zijn deelnemers positief over het contact tussen Tata Steel en gemeenten. Recent is Tata Steel bij de drie IJmond gemeenten langs geweest om te vertellen over het Groen Staal plan.

Expertcommissie en commissie Wijers en Blom

Er lopen nog andere ontwikkelingen naast deze participatiefase die van invloed zullen zijn op het Groen Staal plan. De Expertgroep gezondheid IJmond is recentelijk van start gegaan. Deze expertgroep gaat de staatssecretaris van I&W adviseren over de vraag hoeveel milieu- en gezondheidswinst nodig is in de IJmond. De adviezen vormen naar verwachting van Tata Steel ook input voor de verdere dialoog in de maatwerkafspraken. De heren Wijers en Blom, twee externe adviseurs, zijn door het ministerie van EZK aangesteld om het ministerie te adviseren over alternatieven ten opzichte van het door Tata Steel aangeboden plan voor de Nederlandse staat.

Overige zaken

Deelnemers vinden het nuttig om in deze samenstelling contact te houden. Door alle deelnemers is toestemming gegeven om e-mailadressen onderling te delen.

---

⁸ Ervan uitgaand dat vergunningen, financiering en bouw er (tijdig) zullen komen, is het voornemen om KGF2 eind 2029 te sluiten.

Bijlage 2 Overzicht van participatiereactie en antwoorden

Eerste participatieronde: maart-juni 2023

Het overzicht van de participatiereacties uit de eerste participatieronde is samen met de antwoorden daarop – op 20 juli 2023 [gepubliceerd](#) op de website van Tata Steel.

Tweede participatieronde: november-december 2023

Het overzicht van de participatiereacties uit de tweede participatieronde is samen met de antwoorden daarop gelijktijdig met dit participatieverslag op 29 januari 2024 gepubliceerd op de participatiepagina van de [website](#) van Tata Steel